

Déspota, insensatos,
Forxa, forrádo grillos;
Pode oprimir o ferro,
Un corpo enfraquecido;
Mais as nobres idéas,
E gloriosos instintos...
Eses... non pode, non o
(duro ferro,
Nia a morte, extingullos!
Edoardo PONDAL

ANOSA TERRA

PERIODICO GALEGO

nº XXVIII

BOS AIRES, DECEMBER DE 1944

Redacción - Administración: Rúa BELGRANO 2186

Bárbaros:
Las ideas no se matan!
DOMINGO F.
SARMIENTO

Nº 433

Creación do Consello de Galiza

ACTA DE FUNDACION

ALFONSO Rodríguez Castelao, Elpidio Villaverde Rey, Ramón Suárez Picallo e Antón Alonso Ríos, son os únicos diputados galegos que viven refuxiados en Sud-América, e, por espontánea decisión de todos eles, acordan xuntarse nun soio corpo de dirección política para gardar, manter e defender a derradeira vontade de Galiza, antramentas dure esta etapa de asoballamento, na que o povo se ve privado de toda expresión democrática. Os ditos mandatarios afirman que a vontade política de Galiza arrinca legalmente do Estatuto plebiscitado en 1936. Pero no Estatuto hai que distinguir duas cousas: o documento en sí, forzosamente limitado as exigencias da Constitución, e o desejo de governo propio e vida libre que o acto plebiscitario supón. De ambas cousas — letra i espírito do Estatuto — son gardadores os diputados galegos, como fideicomisarios da vontade legalizada do seu povo. Agora ben; a latencia autonomista de Galiza manifestouse sempre a favor dos sistema federal, tanto nos acordos populares do ano 1873 como nos varios anteproyectos de Estatuto galego, acordados no período preconstituyente da segunda República. Abonda citar o da Federación Republicana Galega que dí así: "Artículo 1º Galicia es un Estado autónomo dentro de la República Federal Española". Este é o pensamento libremente expresado polo republicanismo galego, que foi mandato para os seus diputados nas Cortes Constituyentes do 31. E dahí trascenden os principios direitivos que se deben proclamar e defender, en nome de Galiza, ante as diversas intencións constituyentes da futura España.

Os devanditos mandatarios defenderán, por conseguinte, o dereito de autodeterminación para o povo que representan; pero consideran autorizados a restrinxir este dereito ao que é racionalmente xusto e posibel, descartando, de antemán, o separatismo, e abogando por unha unión pacionada de todos os povos diferentes de España, ou millor da Península, dentro dun Estado plurinacional republicano, con garantías de liberdade para os homes e os povos. Tendo en conta que a vontade dos eleitores galegos representa unha ínfima minoría de votos no corpo político de España e que, polo tanto, a vontade do povo galego sería indefectiblemente vencida polo peso numérico dos votos non galegos, resulta natural que os representantes de Galiza busquen o equilibrio democrático de España a base dunha nova estrutura do Estado español, na que os povos sexan os verdadeiros suxeitos do dereito político. Para este fin, a unidade

de dirección política de Galiza no exilio, emprenderá unha campaña, xunto co Governo de Euzkadi e o Consello Nacional de Cataluña, para pesar, por convencimento, na concencia liberal e democrática dos demás españoles.

En virtude das declaracions anteditas, acordouse constituir unha entidade denominada CONSELLO DE GALIZA, para gardar, manter e defender a vontade do povo galego, así como para buscar as asistencias e axudas que se precisen. O Consello empezará a funcionar como un Fideicomisariado, baixo a responsabilidade dos catro persoeiros que suscriben este documento, asistidos por un estenso núcleo de emigrados galegos, neste lugar de América que pode considerarse como a metrópoli ideal dunha Galiza libre.

O Consello conta ao nacer con varias Delegacions en América e con órganos téunicos e auxiliares que aseguran a sua eficacia. E como primeira medida acordou, por unanimidade dos Conselleiros e unánime consenso dos grupos organizados, conferir a Presidencia do Consello de Galiza a Alfonso Rodríguez Castelao, quien fica autorizado dende este intre para levar as negociacions de alianza cos Presidentes de Euzkadi e Cataluña, a fin de que Galiza entre, con propria persoalidade e triple forza, nunha concordia xeral española, capaz de derrubar o réxime franquista e restablecer a liberdade en España.

O Consello de Galiza non nasce pechado e circunscrito aos catro diputados que residen en Sud-América, porque éstos non descoñecen a existencia de outros compañeiros de Diputación, exiliados en diversos puntos do mundo, quén poden integrar o Consello de Galiza, si queren manter e defender as aspiracions do seu povo, do que recibieron un mandato persoal. O fin e oxecto do Consello de Galiza, implica un respeto absoluto para calisquera ideoloxía de tipo democrático; pero tendo en conta que o povo elixe a persoas e non a partidos, é xusto que nos Conselleiros prime a condición de galegos sobre da discipriña de partidos non galegos a que poidan estar afiliados, porque de non ser así negaríase a vontade de governo próprio, hipotecando as suas decisiones a diretrizes estranas. Así, pois, os Conselleiros de Galiza serán simples mandatarios de povo que os elixe e non partidos.

Fírmase esta acta en Montevideo, no día quinto de mil novecentos coarenta e catro. — Castelao, Elpidio Villaverde, Ramón Suárez Alonso Ríos. — Rubricados.

A película "DE GALICIA A BUENOS AIRES"

Por J. GARCIA-VARELA

Teuse eisibindo estos días unha película titulada "De Galicia a Buenos Aires", cuio guión cinematográfico foi feito sobre do libro "Odio" de Wenceslao Fernández Flóres.

Adiantamos ao leitor que estas líneas non son escritas para facer a crítica da película, nem tampouco do romance inspirador. Porque os dous xuntan elementos que non ademiten crítica, de tan pobres e fallos como se atopan de maiores artísticos.

Agora ben, o decir que non ademiten crítica poñera agachar pola noite parte o non aber facela, maneira espeditiva que emprega quasi todo mundo que escribe destas cousas, como ademais este xornal e moi serio dentro da sua humildade, polos nobres e outos fins a que afita, atopamnos obrigados a decir moa máis pequena cantidade de verbas posibel no que fundamentamos esta negación.

O romance "Odio", de Fernández Flóres, apreséntanos un drama en acción con persoaxes entiramente incompatibles con a dramática de baixo fondo social. Escolle estupidamente a esceas e os persoaxes para si mesmo, posto que ningún dos fermosos povos mariñeiros de Galiza, nen tampoco ningú dos seus fillos, mariñeiros de costumes rexas e traballoso heróicos, poden crear nel sentimento esas páginas equivocadas, luxadas, que máis ben corresponden a un ambiente social que ténha por eido un de tantos portos cosmopolitas. Individualmente, os nosos homes de mar, que dúa cabe que teñan pasións! que por vías das súas infernales, diabólicas, polo mesmo que son humanos; más de ningún xeito senten a pasón que rezuma "pás", que é o drama trasnochado de Marsella ou Barcelona, eterna fonte inspiradora dos escritores mais tramoitados ainda, a maneira de Fernández Flores neste caso.

Nen son odios modernos, nen moi menos a indoa que se lle colga polo devandito autor aos nosos nomes de mar, o que cadra coa sua psicoloxía. Deixa aquí o romance.

A película "De Galicia a Buenos Aires" (antes da sua filmación, claro) tiña como argumento unha alianza entre persoaxes tan auroidos oímos o romance "Odio" describe. Empoñido, e apesar de disparate en principio de habelo escoito como giro, podía haberse feito unha película aceitabel e que non aldraxase a ningú, e menos a Galiza. Abonabas somentes con que a nosa magnífica música xogase máis armoniosamente no conxunto escénico, ou que os persoaxes apresentaran unha caracterización máis axustada cos persoaxes reales dos nosos portos e peirao, e non esas caras de señoritos que deixan ollar o disfraz, anda para aqueles máis parvos e menos perspicaces dos espeitadores.

Mais non somentes se fixo ren por difunciar o romance ao levalo ao círculo, senón que a película aínda reñiu peor. E non podía por menos que ser así.

Aparte dunha ringleira de consas coñecidas que fan que o cinema viva eternamente divorciado do arte escénico e que non son para repetilas neste artigo, eliste en "De Galicia a Buenos Aires" a falla de responsabilidade dos seus realizadores e intérpretes, a que imos a refermos porque é ela a que motiva este artigo.

Foi a casa produtora a que veu que do monstruo romanesco de Fernández Flóres podía facerse unha

película esportabel que deixaría abultadas ganancias en América, porque os nosos entrañables irmáns emigrados non duvidarán en pagar ben, unha vez más, por ouvir a sua inescrutable gaita, afunda que ela soase através dunha sincronización infame, ou por contemplar a paisaxe tan querida, anque fose nunha lus borrallo a onde o mar é unha mancha e o demais non ten contornos.

Mais que fixeron os censores de guionistas cinematográficos que sabemos existen en Madrid, que non prohibiron a realización desta parva película? ¿Por qué non tornaron que chegase a América?

Sinxelamente porque descoñecen enteramente a Galiza e en derradeira vontade non les importa. Pero ainda admitindo isto, debían tornar que trascendera ao exterior especialmente a América, esta incapacidade que somentes é deles, mais que para o mundo é de todos nós.

Somos nós os que agora debímos facer público o nox a esta película e a todas as que foran chegando, por medio das agrupacións, pondo ao corrente aos socios e a toda a colectividade por medio de notas na prensa, etc.

Porque si permañecemos humildemente resiñados, soproando a calunia, o aldraxo, temificaremos "encanallados" como os nosos propios detractores, e intón, si vai a resultar verdade que non somos máis que un tipo grotesco e ausurdo, protagonista da sainetería de barrio.

EN SANTIAGO DE CHILE FUE OBJETO DE UN HOMENAJE EL DIPUTADO GALLEGO

RAMON SUAREZ PICALLO

Con motivo de haber cumplido 50 años de edad y haber sido designado miembro del Consejo Nacional de Galicia. — Homenaje a Galeuzca del poeta Manuel Gandarillas

Las colectividades catalana, gallega y vasca residentes en nuestra capital, ofrecieron en el local del Centro Vasco una comida en honor del diputado por Galicia, don Ramón Suárez Picallo, con motivo de haber cumplido 50 años de edad y haber sido designado miembro del Consejo Nacional de Galicia.

Asistieron numerosos residentes de las tres colonias y representantes de la prensa de la capital, quienes extenderon sus simpatías hacia el señor Suárez Picallo, por su obra en favor de la autonomía de todas las nacionalidades hispánicas, que tienen su principal defensor en el organismo denominado Galeuzca, q. aboga por la dignificación de Galicia, Euzkadi y Cataluña.

Ofreció don Pedro de Artxabala, presidente honorario del Movimiento Galeuzca, quien destacó la labor que ha desarrollado el señor Suárez Picallo, en favor de la autonomía de esos tres pueblos de la península ibérica. Le hizo entrega, como una demostración de confianza, de los colores de la bandera vasca.

En seguida habló don José Salomó, presidente del Centro Catalán de Santiago. Sus palabras elogiaron la obra que el señor Suárez Picallo ha realizado como paladín de Galeuzca.

A continuación usó de la palabra don Celso Garrido, secretario de propaganda de Galeuzca, quien, como compatriota del festejado, le entregó

una medalla de la Sección Nacionalista Vasca, señor José Bilbao.

Don Primitivo Salomó, presidente de la Agrupación Patriótica Catalana, ofreció en seguida la adhesión de la colonia catalana residente al festejado, al mismo tiempo que le hizo entrega de la bandera nacional de Cataluña.

Se ofreció a continuación la palabra al doctor Jenaro de Elorraga, presidente del Partido Nacionalista Vasco, quien tributó su homenaje al señor Suárez Picallo.

El secretario de Galeuzca, don Antonio Blavia, habló después, para ofrecer el apoyo decidido de las tres colonias a todo lo que se realice para conseguir la autonomía de Galicia.

A visita do señor Albandoz Serantes

En viaxe d'estudo e representando unha entidade chilena, estivo entre nós o señor Miguel Albandoz Serantes.

Denda a edade de oito anos está este noso paisano en terras d-América. E, a pesares de non ter volto a Patria, fala galego, recorda vivamente a paisaxe mariñán da enmeiga da Ría d'Arousa, onde é el nado, e sinte e comprende os problemas galegos i hispanoamericanos sintonizando o pensamento no corazón en preciso acordo co diapasón de Galeuzca.

Temos de confessar que nos chamou moiito a atención como, apenas iniciados por nós os problemas, o señor Albandoz, coma si estivera de sempre na nosa onda, chegaba de golpe ao remate preciso.

i Que diferencia entre este noso paisano e certos políticos entullados de prejuizos e d'astrauíon!

O señor Albandoz está sumado ó movemento galeguista, que, hoxe, medra vizoso na outa beira dos Andes, a onde él voltou levando nas mans a biblia do galeguismo, e rescandolle nos ouvidos as verbas do Mestre.

TEATRO GALEGO

Un estreno de Varela Buxan

O día 16 do pasado novembro, no Teatro Argentino, a Compañía de Comedias Galegas que encabeza a actriz Maruxa Boga e o actor Fernando Iglesias (Tacholas), puxo en escena unha nova comedia orixinal de M. D. Varela Buxán titulada "O Ferreiro de Santan".

E diña de louvanza, a afiuzada laboura apróprio do teatro galego que ven realizando este xoven autor, mais case destaca no seu favor, que o deradeiro estreno da comedia a que nos referimos, acusa un notable progreso tanto no orde técnico, como na argumentazón pois con esta simpática ben lograda comedia o autor, sen saír do limitado marco d'aldeia en que se desenvola a acción, acada a darlle un senso nazional nas arelas de liberdade e progreso do noso povo.

E mester reconocer que o autor logrou xunguir acertadamente os tres elementos indispensables pra unha boa peza teatral: argumento, ambiente e enxebre de lingoaxe; mais compre ouvervar, que o autor de "O Ferreiro de Santan" asomouse á finestra e púxose a albiscar d'esguello, os problemas da Patria Galega.

Nós, que sabemos do que é capaz Varela Buxán esperamos que saia a eira, e quen tripe a rua vilega e cibadan e nprocuro dos nosos ancestros que farán rica e respeitada a nosa Terra. Neste orde de cousas, coidamos que é asiduo fuxir un pouco de tan abancada e xa clásica trilogía de paisaxe,

aldeia e cacique e pratenxal-o problema, donde un ángulo mais amplio no aspeito político que lle done ao aspetador, a visión da Patria Galega.

O cacique d-aldeia que tan maistralmente dibuxa Varela Buxán, non é mais que un vil instrumento do pulpo que ten a cabeza en Madrid e estende os seus rastreiros tentáculos, polas capitais de provinza, cabeza de partido, e fina a sua máis-máis tensión tentacular, na homildade e indefensa aldeia, abafando as concencias e valeirando os hórreos.

Non finaremos este comentario, sen denantes menzear á mañáfrica laboura realizada pola Compañía de Comedias Galegas que encabeza a actriz Maruxa Boga e o actor Fernando Iglesias (Tacholas) ao por en escena "O Ferreiro de Santan".

Trátase d-un conxunto armónico e ben disciplinado, que conta con elementos de probada capacidade artística demostrada ao través de numerosas interpretazóns do teatro galego.

A posta en escena de "Os vellos non deben namorarse" de Castelao, foi a sua proba de fogo; e saíron airosos.

Con este enfoque patriótico e artístico, presentouse ao público galego e porteño na súa do Teatro Argentino, coa comedia orixinal de Varela Buxán, "O ferreiro de Santan".

Na interpretazón da devandita peza teatral, cabe destacar a excelente laboura da actriz Maruxa Boga no papel de "Amparo".

Aitúa con moita soltura e logra darlle emoción ao persoaxe realizando ésta laboura, a armoñosa e crara dicción.

Fernando Iglesias (Tacholas) encarna moi axustadamente o papel do "Tío gorrión". Ten un gran domiño da escena, e tanto nos intres cómicos como nos dran ticos compenetráse tan ben do estado de ánimo do persoaxe que representa que nos da a medida do que é capaz éste simpático actor.

Alfonso Costela, se nos amostrou unha vegada mais como un bon actor capaz de realizar tarefas difíciles. No papel de "Don Xaime", o de maior responsabilidade d'esta simpática comedia, saíu airosos.

Lois López na caricatura do "Boticario" d-aldea con pretenzóns d-home elegante "de traxe e de parolas" e d-attitudes e xestos comicamente altisonantes, foi un acerto.

Moi discreta, d-acordo ao seu papel, a caraterística Eva Carreras no persoaxe d-"Andrea", muller do "Tío Gorrión" e no que respeita a señora Villafranca, no desempeño do seu difícil papel da muller do cacique, cabe siñalar, que se trata d-unha actriz de carácter que se desempeña con moi bon acerto. Ten maita esceas e vive o persoaxe que representa.

O resto do conxunto, discretos. Os decorados reaizados polo señor Hornos, mañáficos.

M. D. P.

VISION PARA FAMILIAS ORIENTE'

— DE —

CANCELAR

as do país e do extranxeiro
embres de calidad

U. Telef. 71-2359

CLAUDIO FERNANDEZ AXENCIA CENTRAL "DODGE"

AUTOMOVILES
E CAMIONS

660 - MORENO - 680
U. T. 33-6484 y 7444

752 - VICTORIA - 760
U. T. 34 Defensa 7823

A CREACION DO CONSELLO DE GALIZA

Sin apresuramentos, sincronizando co devir dos acontecimentos, vai a ourentación, que factores concurrentes e a grande figura de Castelao souberon impor a política galega, afianzándose, polarizando a opinión, consenso dos galegos, e, tamén, abrindo novos vieiros a política xeral da Península.

Son, en fondura i amplitude, realmente excepcionaes os alcances de esta política, ben documentada nos arquivos de Galeaza, no goberno d-Ezkadi, nas actuacions previas e preparatorias do Consello de Galiza, e no Consello de Cataluña.

Algún día a historia recollerá esta documentación que dará testimonio da tesoeira constancia, da sagacidade política e da visión de verdadeiro estadista te patriótica.

amostradas e postas en función polo grande persoero de Galiza to a ofrecer as portas abertas a os seus colaboradores.

Hoxe recóllese, como froito de sentírense patrióticamente primeirizo de ese traballo, a ei-

saltación da persoalidade da Na-

ción galega — equiparada nun Consello no acordo xeral que pre-

plano de perfeita igualdade coas de Euzkadi e Cataluña — e a formación do Consello de Galiza, que chega na hora oportuna a satisfacer unha necesidade sentida por todos.

A acta de constitución do Consello é un documento que revela fonda meditación, senso da responsabilidade e o patriótico afán de sentar as bases de unha obra grande e perdurable.

A sua leitura leva ao espírito unha predisposición a camiñar con tino, a medir as aicións, as ideas i-as verbas. Vése nese documento un roteiro d-almas que van en procura d'un outo ideal, e que, inquedas, buscan no plan da cordialidade e do renunciamento a atmósfera propicia da sagacidade política e da para a colaboracion sinceiramente

ampliada e postas en función

Todo está nél previsto, de xeito grande persoero de Galiza to a ofrecer as portas abertas a todos; a todos co-a soia condición

Pode verse un antecedente do

equiparada nun Consello no acordo xeral que pre-

sideu a elaboración do Estatuto. Mais a acta do Consello señala un progreso ao emancipar aos seus persoeiros da tutela dos partidos non galegos. Esta é a chave da autodeterminación, que cerrará o paso a quem non se sinte fundamentalmente galego.

Non se pon reparo as ideias; mais sí aos sentimentos. Un po de profesor o ideal que quiera. O que non se lle pode consentir e que traicione a Patria.

Sin balbordos, con un acatamiento casi relixioso, con unha ledicia acechada no máis íntimo, e cincas con certo rubor, semellando ao aldean que viste por primeira vez o traxe das festas, a nosa coleitividade acolleu a formación do Consello de Galiza, que, inda que longamenet esperado, non deixou de producirlle esa emoción fonda con que sacuden a alma os poucos pasos trascendentais que se dan na vida dos povos.

As reaccións vanse producindo d-un xeito espontáneo, natural,

Castelao, nomeado presidente do Consello de Galiza

todas cheas de respeito, d-acatamiento — un acatamiento filial — e todas sinxelamente patrióticas.

Non hai para que dar unha semblaiza dos homes que foron intimamente nosos, tan vinculados a esta folla i-ao que a escriben, que toda leubanza carecería de mérito. Con eles está a nosa íntima ledicia d'estes intereses, e tamén as nosas inquedanzas i-a nosa fé no mañá da nosa Terra.

EDITORIAL

O Creto Político Non se Manten con Barullo

O creto é tan necesario na política como na vida de relación entre os individuos. I o creto político ten o seu alicerce neso que os filósofos lle chaman ética, sentido da responsabilidade do que se fai e do que se dí, que todo xunto constitue o que o povo bautizou co nome de Conducta.

Actualmente, unha boa parte dos dirixentes políticos españoles no destierro adicanse a facer barullo, e uasi un barullo de fesfeita de romería. Declaracions van, declaracions vienen. Afirmaciones por esta banda, aldraxes noxentos por aquí e por alá... Moito barullo.

Hai quien lle chama a todo isto guerra de nervios, precursora da guerra de feitos. Para que fora así era mester que obedecera a un plan estudiado con tino, precedido dunha concordia xeral ante a familia democrática e republicán hespanola. Mais a realidade móstranos que tal concordia ainda non existe e que, derradeiramente, o barullo, da unha suma de pérdida de creto político para exterior e revolve as pasións partidarias até o punto de convertilas en expresións aldraxantes ante a mesma familia republicán.

Cortes convocadas con mañas de cucus por licenciados en maniobras; Unións Nacionaes feitas adrede e dun xeito unilateral; homes superestéticos que poñen hora e dia para que o mundo xire encol deles, quizás coa millor das intencions; pero moi lonxe das realidades... Todo un barullo de desfeita de romería.

(Traducción)

EL CREDITO POLITICO NO SE MANTIENE CON BARULLO

El crédito es tan necesario en la política como en la vida de relación entre los individuos. Y el crédito político tiene su fundamento en eso que los filósofos llaman ética, sentido de la responsabilidad de lo que se hace y de lo que se dice, que todo junto constituye lo que el pueblo denomina Conducta.

Actualmente, una buena parte de los dirigentes políticos españoles en el destierro se dedican a crear ruidos de "charangas", casi un ruido de fin de fiesta. Declaraciones van, declaraciones vienen. Afirmaciones por este lado e insultos por el otro... De-masiado ruido.

A esto algunos le llaman guerra de nervios, precursora de la guerra de hecho. Para que fuera así, era mester que obedeciera a un plan estudiado con mucho cuidado, precedido de una concordia general entre la familia democrática y republicana española. Pero la realidad nos dice que tal concordia aun no existe y que, últimamente, el ruido da una suma de pérdida de crédito político para el exterior y exacerba las pasiones partidarias hasta el punto de convertirlas en expresiones insultantes entre la misma familia republicana.

Cortes convocadas por cucus y licenciados en maniobras; Uniones Nacionaes surgidas con carácter exclusivista y de un modo unilateral; hombres superestéticos que señalan hora y día para que el mundo gire a su alrededor, quizás con la mejor de las intencions; pero lejos de la realidad... Todo un ruido de fin de fiesta.

Hacia una Futura Restrucción del Estado Español

por
CARLOS DE BARAIBAR

Con moita satisfação insertamos nestas columnas un traballo de Carlos de Baraibar radiado pola "HORA CATALANA" de Santiago de Chile o mes de Outubro próximo pasado.

Baraibar é unha figura das más destacadas do Socialismo hespanol; diputado a Cortes, xornalista, escritor, ex-direitor do diario socialista de Madrid "CLARIDAD". A sua posición frente ao promeira das nacionalidades ibéricas é diáfrana e categórica, segun se exprime da leitura do seu traballo.

Al requerirme —con suma gentileza— para intervenir en esta oportunidad en la emisión radial que tan tesoneramente vienen man-

teniendo los catalanes residentes en Chile, no vacilé un momento en aceptar la invitación. En primer término, porque nunca me he negado a cooperar en ninguna obra de tipo constructivo, emanada de cualquier organización antitotalitaria. En segundo, porque creo más urgente que nunca que se proceda a un claro replanteamiento de los problemas fundamentales del Estado español. Y acaso ninguno sea más trascendental ni perentorio —cuando ya comenzamos a vislumbrar la posibilidad de su recuperación— que el de la rápida liquidación de su absurda estructuración unitaria.

A mi juicio, los problemas esenciales que allí habrá de ser abordados, a la hora del derrumbe del oprobioso régimen fascista, son cuatro: extirpación de sus envilecedores residuos; constitución de la federación de pueblos ibéricos; reformas económicas y sociales que eleven el standard de vida y garanticen las conquistas obreras; por último, una política internacional inclinada a la más estrecha colaboración con Gran Bretaña y Francia. Lógico es que, en esta oportunidad, a lida al segundo de estos extremos.

Por razones que no son del caso, dese no decir hoy nada nuevo en tanto a él, sino repetir lo que ya expuse en Mayo de 1941, en el gran semanario "Argentina Libre" que fue —mientras la reac-

tuación en el invierno de 1936— lo que de otra manera el Parlamento habría demorado y regateado, quien sabe cuanto y en medio de pavosoras conmociones y aspavientos por parte de la reacción y aún de muchos que se suponen avanzados. Y, sin embargo, en España ha de ser algo en el futuro deberá adoptar la forma federal resultando incomprensible —dada la tradición federalista republicana— como la Constitución de 1931 no abrazó francamente esa modalidad. Lo que indica cuan pocotendía, en última instancia, de realidad renovadora. España es un mosaico de nacionalidades y para jugar algún papel en el futuro necesita, ante todo, morir definitivamente, en las que no sólo lo vasco, lo catalán y lo gallego-portugués encuentren su plena expresión, sino para dar paso a unas Españas abiertas también, a los hispanoárabes del otro lado del estrecho de Gibraltar que, con los judíos españoles, empezaron a ser cruelmente secesionados del tronco común, al abrirse España a un ideal unitario e imperialista, en completa pugna con sus más gloriosas tradiciones de cultura y convivencia, exentas de morbos étnicos y religiosos".

En ocasiones, señores auditores, un recuerdo puede tener tanto interés o más que una improvisación. De todos modos, ya habrá oportunidad, algún día, de ser más originales que en la ocasión de ahora.

Buenas noches a todos, y ojalá muy pronto las legítimas aspiraciones de todas las nacionalidades hispánicas hayan encontrado una justa comprensión, para que todos podamos trabajar más intensamente que nunca por las Españas, como en los mejores tiempos de la gran historia peninsular, cu-y quebra comenzó al iniciar su bárbara unificación los Reyes Católicos, de un haber tan glorioso en cuanto a América y de un de-be tan catastrófico en quanto a Iberia.

Unha Xeneración Desertora

A década que vai do ano 1920 ó 1930, foi unha das máis fecundas pra cultura galega en todo o trascurso do século. Non é iste o lugar, nin agora o intre de censar toda a la labor feita n'estes dous quinquenios; pro, non embargantes, compre siñalar algúns aspectos d'ela, pra que sirvan de comparanza co que se fixo antes e despois.

A semente esparsa por aqueles visionarios homes que fundaron as "Irmandades da Fala" alá polo ano 16, frutificou acarondo ano 20. No ano 20 publicouse a "Teoría do Nazonalismo Galego", de Vicente Risco, en que está fundamentada toda a ideoloxía do futuro galeguismo, hoxe en pleo trunfo. Ramón Cabanillas, chegaba, por este tempo, o cumio da sua fama; Castelao, publicaba o seu álbum célebre NOS, verdadeiro símbolo da nosa Terra, cos seus doores, anceios i-espranzas de reención; Paz Andrade funda o xornal "Galicia", de esencia e presencia europea, que sirveu de modelo o que, pouco despois, fundara Portela Valladares co nome de "El Pueblo Gallego", un dos catro ou cinco millares xornais da península. Fundouse o Seminario de Estudos Galegos; Ramón Otero Pedrayo, traducía o galego, antes que se fixera en castelán o "Ulysses", de James Joyce; Phileas Lebesgne, o insígnio crítico galo, desde o eminente e sesudo "Mercure de France", facía coñecer a todo mundo culto, os valores da nosa literatura; Guido Battelli, desde as columnas da "Stampa", de Turín e de "Il Corriere della Sera", de Milán, informaba o público italiano sobre o noso renacemento, traducindo poemas de diversos autores e ocupándose da nosa arte e da nosa literatura; Elio Luis André, o gran filósofo noso facendo un paréntesis a sua cátedra, ocupábase dos problemas galegos con un conocimento, unha eficiencia e con un vigor e valentia, máis proprios dun gran político que de un serio pensador; Anxel Casal, funda en Santiago, a editorial "Nós", que en poucos anos, publicou máis de sesenta obras galegas;

Vilar Ponte e Plácido R. Castro, traducían o galego os millores poemas do gran poeta irlandés Yeats, laureado, daquela, co premio Nobel de literatura. Cabanillas e Vilar Ponte publicaron o seu poema dramático: "O Mairiscal", estrenado pouco máis tarde en Bós-Aires, no antigo Teatro Comedia; en Bós-Aires, publicase a primeira revista literaria galega que se fixera até entón, no estranxeiro, "Terra", na que os timoneles lírico i-económico foron Eduardo Blanco Amor e Ramiro Isla Couto, respectivamente; pouco despois fundase a revista "Céltiga", que durante catro ou cinco anos foi a mellor que houbo até o presente, tanto en Galicia como fora d'ela.

Pero, a veira d'este mañísco frolecer, asomábase unha tanda de rapaces talentosos, de finísima sensibilidade artística e de unha gran emoción galega, que nos fixeron concebir unha firme esperanza en óptimos froitos literarios. Era polo ano vinte. A Galicia chegaron as múltiples modas artísticas tan cedo como a Madrid. Galicia encheuse de "ismos" artísticos e literarios en que foi tan prolífica a Europa de posguerra. Duas escolas, "creacionismo" e "ultraísmo" encontraron na nosa terra máis adeptos que ningunha outra. Este aire puro e novo, aventou a morralla artística e purificou o ambiente literario, creando na literatura galega novísimas formas de expresión, modernizán-doa e renovando moldes i-esencias. Os froitos más logrados d'esta nova colleita, foron os grandes poetas Manoel Antonio e Amado Carballo, mortos en plena xuventude, cando ainda se esperaba moito do seu claro talento e da sua caudalosa inspiración.

Eduardo Blanco Amor, Alvaro de las Casas, E. Correa Calderón, Rafael Dieste, Euxenio Montes, Otero Espasandín, da mesma promoción literaria, tamén deron probas do seu talento. Obra primixenia a sua, promisora d'outra de máis outo va-

lor. De súpito, estes xóvenes poetas, cando máis se esperaba d'elos, abandonan a sua expresión galaica, e voan hacia o campo castelán. ¿Qué pasou? Suxestionounos Valle Inclán? Influiu n'elos o exemplo de Euxenio D'ors? O caso é que, desde entón, non volveron a escribir unha liña en galego.

Pasaron vintacincos anos; o medio século está petando a porta e as grandes obras que todos esperábamos d'esta brillante xeneración de poetas i-escritores, ainda non se albiscia por ningu'res, nin en castelán nin en galego. Falando en prata, non pasaron de tanteos e de simpres entrenamentos. A Valle Inclán no é doado, nin siquera imitado, pra canto máis igualalo. D'ors, traizónando o xenio da sua cultura, tampouco superou en castelán, a sua gran obra catalana. D'ors non lle fai soma a Xenius; a sua prosa castelana é retorcida, pesada e artificiosa; o seu pensamento floxo, mol. En castelán sería incapaz de escribir o "Glosari", ou "La bien Plantada", que tanta gloria lle deron.

A traición o xenio da raza e da sua cultura páxase. Hai que crer nunha xustiza inmanente. Iste escritores, se seguiran sendo leales a sua lingua e o seu espírito, hoxe serían, probablemente, "cumes" da nosa literatura; e pola sua deslealtade, ainda, os cincuenta anos, non son máis que "faldas" da castelán. En verdade, máis que deserto, comprelles o nome de fracasados. ¿Ula?, a obra definitiva, consagratoria, a maneira de García Lorca, de Alberti, de Salinas, de Guillén?

Pero non é só no aspecto literario, a sua deslealtade con Galiza; tamén o é no político. Todos elos, de fronte ou de esguello actúan en política, sea ésta da dereita ou da esquerda; pois ben, ningún d'elos está ao servizo de Galicia. Todos están actuando en partidos alieiros, nemigos das libertades da nosa Patria.

Nós, que soñábamos cunha xuventude de estrelas...

Ramón Carballo.

CARAMELOS, BOMBONS
E CHOCOLATES FINOS

Cafés e Tes Especiales

CASA SAMPAYO

de

ENRIQUE PEREZ Hnos.

VIDT 2896 U.T. 71-3136

Camisería de
mesura fina

PREZOS B6S

BRIGO

Sáenz Peña 14 - Bós Aires

Francisco Gorritxu

Da veciña República de Chile, onde reside, tróuxonos novas encol da nosa xente, da aitividade galeguista, e do movemento de Galeuzca, o señor Francisco Gorritxu.

E o señor Gorritxu un vasco xoven, entusiasta, intelixente e moi aitivo. Cheo de cordialidade e fervendo d-optimismo — esa saúde moral da xente boa — entregouse a causa de Galeuzca, a esa nova modalidade nórdica da política hispánica que hoxe alumea na emigración e na Península con crarores de redención e promesas de futuridade.

Escoitamos as verbas d'este, xa entrañable amigo noso, dándonos conta de como vai Galeuzca tonificando os ánimos, non só de galegos, vascos e cataláns, senón de toda a coleitividade hispánica, que se decata d'amplitude e do fondo senso patriótico do seu ideario, que acolle con agarimo a cordialidade fraterna dos seus sentimientos i-aprecia a limpeza e craridade da sua linguaxe espida de xenreiras e xuiños i-apreciacións ferentes ou siquera lixeiramente molestos.

Soubemos polo señor Gorritxu como a coleitividade galega de Chile se amostra entusiastamada co orde hispánico planeado por Galeuzca, e como o Consello de Galiza foi acollido ali con todo entusiasmo, e como, de súpito, avivou a fé de todos encol d'un brillante futuro para a Patria Galega.

Aoirse, o señor Gorritxu, levou para Chile, para nosa coleitividade, para Galeuzca, e, d-un xeito especial, coreiando as notas da sua afabilidade entusiasta, a fonda i-enteira tributación da nosa simpatía que tan axiña soubo conquetir por aitivo, por xeneroso, por optimista e por vasco.

Galeuzca en Colombia

Comunicanos de Bogotá, Colombia, que o dia 18 de novembro do ano actual, e co ouxeto de agasallar ao irmán Prada, reuníronse naquela cidade a Delegación Vasca e a Comunitat Catalana.

Asistiu tamén Ramiro Isla Coueto polos galegos.

A representación vasca y catalana tivo representada polos Srs. Francisco de Ambrisqueta, Andrés Perea, Alberto Fradua, Pedro Amechastegui, Xesús Ezpoleta, Antonio Larrauri i Euxenio Gamboa, por Euzkadi; Antonio Trias, Pablo Vila, Pedro Comas, Xosé María España, Xosé María Recasens e Xosé Vilarrubia por Catalunya.

O Sr. Prada espuxo os antecedentes da constitución de Galeuzca dende a súa fundación. Fixo historia do entusiasmo que despertou este orgaño destinado a resolver o problema das nacionalidades ibéricas e agradeceu aos vascos e cataláns de Colombia pola acollida cordial que lle dispensaron ao igual que lle ocurreu en todolos países que visitou, acollidas que comunicará a Dirección de Galeuzca de Buenos Aires.

Falaron tamén o Sr. Recasens, Vila, Abriquirta, Comas i o Sr. España, encol dos principios de Galeuzca e da irmandade das tres nacionalidades para o conqueiramento das reivindicacións comúns e o desenrollo das particulares de cada unha das tres.

Con afervoadoo patriotismo puxose fin a xuntanza entoando o himno Galego, Vasco e Catalán polos asistentes.

CAMBIO Y LOTERIA

CASA DURAN

• SOMBREIROS
• CAMISAS
• BONETERIA
• PANTALOS

30 Gral. Bosch 30

U. T. 22 - 4405

AVELLANEDA (PIÑEIRO)

Manuel Núñez

CANGALLO 409

CANGALLO 401

RIVADAVIA 2599

CAMBIO Y LOTERIA

CASA SIERRA

Grandes Establecimientos Funerarios

Callao 255 — Fco. Lacroze 4168 — Rivadavia 6602
Córdoba 5375

TELEFONOS: (54) Darwin 7000 - 1363 - 9000 y 1020
(38) Mayo 6056 — (63) Volta 7600

Sucursales en V. López, Olivos, Martínez y San Isidro (F.O.C.A.)
(CONCESSIONARIOS DO CENTRO GALEGO)

Galiza está vivendo un intre, que pode ser decisivo para o seu futuro desenrolo como entidade particular e diferenciada no concerto dos povos ceibas.

A laboura patriótica dos homes que se puxeron ao servizo da nazón galega; dos patriotas atafegados en limpar os vieiros soterrados cobertos pola maraña da estupidez castelanizante, está dando os melhores frutos apropiados da liberdade da nosa Patria.

A GALIZA ANTERIOR AOS REIS CATÓLICOS

A nosa Terra, que despoxa da morte do Mariscal Pero Pardo de Cela foi esmorecendo até o vergonhoso estreito de que os ga'egos chegaron a sentirse magoados da sua condición de tales; a nosa Terra, que pola sua homildade, pola sua resiliencia, foi acumada co firme calificativo de "la cenicienta de España", ten un pasado glorioso, que os nosos opreixos, ríos traxeran de fecerns e quecer.

Foi Galiza, a primeira terra na caipor primeira vez na Europa, os ervos s'ergueron en defensa de dignidade humán, ultraxada polos señores feudais.

O xénio artístico galego, deu nascemento a un estilo románico propio, nazional, que ten na catedral e na cidade de Compostela a mais outa enxebre expresión.

Foi Galiza, a primeira nazón da península ibérica que tivo un idioma culto e unha literatura brillante.

Encol da esprendorosa cultura Galega nos séculos XI e XII, escoitemos a autorizada verba do sabio hispánio Marcelino Menéndez Peñay:

"Un opulento raudal de poesía lírica descendia de las comarcas occidentales de la Península, abriéndose triunfal camíno desde Galicia hasta Andalucía".

"Creemos que el despartar poético de Galicia hubo de coincidir con aquel breve período de espaldor que desde los fines del siglo XI hasta la mitad del siglo XII pareció que iba a dar a la raza habitadora del Noroeste de la Península el predominio y hegemonía sobre las demás gentes de ella. Durante los reinados de Alfonso VI de doña Urraca y del emperador Alfonso VII, el espíritu gallego, encarnado en la colossal figura del arzobispo Gelmírez (personificación al mismo tiempo de la Iglesia Feudal), se levanta con incontrastable empuje y cumple a su modo una obra civilizadora, acelerando la aproximación de España al general movimiento de Europa".

O povo ga'ego non somentes era o mais culto da península, foi tamén o que mais afiñadadamente loitou para manter a sua independencia fronte ao invasor sarraceno.

A liberdade do chan galego, foi o ponto de partida para a reconquista e espusión dos árabes da península que foi estarricando a sua base até chegar a Sevilla.

Galiza foi grande, e respectada, namén mantiñou a sua personalidade nazional. Co domínio dos reis Católicos, Galiza perde pouco a pouco as suas virtudes de povo variado e esmorzante as suas altitudes criadoras no orde espiritoal.

Todo o grande, nobre e diño que ten realizado o noso povo é anterior á perdida sua liberdade; os vieiros do noso porvir, temos de procuralos no noso pasado que tivo en Pardo de Cela o mais exemplar defensor.

VERDADEIRO SINIFICADO DA REBELIÃO DE PARDO DE CELA

Para poder apreciar con xusteza a altitude do Mariscal Pero Pardo de Cela, e mestor enxerguer o significado do poder real d'aqueles tempos.

Galiza, polo feito de ter como soberán a un rei que nin era ga'ego, nin residía en Galiza, non por el deixaba de ser un Estado libre e con persoalidade diferenciada.

O feito de que os reis de Castela foran a un mesmo tempo reis de Galiza, non por iso significaba que a nosa Terra fose unha dependencia de Castela. O rei, era soberán de distintos povos que non formaban un só estado senón varios, e así, o rei de Castela, ao seo de Galiza, reuniba a sua soberanía varios reinos perfeitamente independentes os uns dos outros.

Son os reis Católicos, os que imprantan na península, a identidade do poder real co estado afincado en Castela. Galiza, víctima das cobizas dos señores feudais, causa das suas depredazóns, acolleu a imposición do poder real —hexemónio castelán— sin entusiasmo, mais sen oporlle tam pouco grande resistenza.

Os señores, mais atentos a conservazón dos seus privilexos que a causa algúnhia non s'atreveron a adotar a rexa altitude do Mariscal o que vencido mais que polas armas pola vil trezón dos criados da Frauseira soubornados polo capitán Mudarra, foi feito prisoceiro o 17 de Nadal xunto ao seu fillo e outros partidarios.

Na Morte de Pardo de Cela

O 17 de Nadal, na praza de Monforte, foron executados o Mariscal Pero Pardo de Cela, o seu fillo e o seu valeiroso lugartenente Pero Mi-

feudal que era profundamente odiado polos povos por mor de ser él, un dos cabezolarios na guerra de repreixón da revolución popular dos Irmandiños contra o poder dos señores feudais.

A sua cobiza persoal de predominio, espertou odios e sanguinarias rivalidades entre os señores galegos, vendo decoete o país ensanguentado por interminables loitas intestinas.

Por elo, non era o Mariscal a figura de prestixio que tivese a virtude de xunguir ao seu redor, a todo os galegos na defensa da Patria contra as cobizas imperialistas dos reis Ca-

tólicos, senón que pola contra, a sua resistenza significou a defensa tenaz dos seus escrusos intereses, non abrangendo dese xeito o carácter nazonal que era mestor nese intre histórico, para que a resistenza triunfase.

Non embargantes, a valerosa altitude do Mariscal Pardo de Cela é acredora á lembranza emocional e de gratitud de todos os galegos pois chegando o intre, arriscando todo, traxeu á nosa Terra, que era mestor nese intre histórico, para que a resistenza triunfase.

Castela Ceibouse dese xeito, dos homes que mantinhan na terra galega o espírito tradicional de independencia e devoção, e desde aquél intre tráxico para os destinos da nosa Patria, Galiza agachou á orgullosa cabeza e entrhou na Moura noite de catro longos séculos de escravitude espiritual económica e política, perante os cuias, non houbo alcume, non houbo ofensa nin inxuria que os opreixores deixaran de botar enriba da nosa Patria e do noso Povo.

GALIZA COLONIA HESPAÑOLA

Desaparecido o Mariscal Pardo de Cela, único obstáculo serio para a colonización de Galiza, os reis Católicos dan comienzo a unha política de destrucción sistemática da Patria Galega.

Os grandes señores, donos da terra e da facenda do país, son obrigados a fixar a sua residencia na corte dos reis de Castela e dese xeito, as rendas das terras que denantes facían na Galtza, emigran a terra allea.

A economía Galega ten por forza que resentirse dese decoete emigrar das utilidades da terra, e elo, tradúcese nun progresivo empobrecedor de que fechá a nosa Patria o camiño de total as posibilidades económicas.

Compre engadido, que para asegurar e completar o éxito da criminal empre a colonizadora da nazón galega, negaselle incruso, o dereito de estar representada en Cortes, autorizando a Zamora, o privilexo de falar a votar por ela.

Galiza, a mais ilustre nazón da península, o país dono do primeiro idioma da Iberia, a terra que deu espríndidos asilos aos cristianos que fuxiante asobellante poderio musulmán; á Patria dos homes que mais deu e contribuir para que o domínio árabe finara despois d'atualizada loita, recibía en pago, este infame tratamento de colonia.

Perante tres séculos, Galiza estivo escrita do voto en Cortes e os seus fillos considerados por todos os hispanoamericanos como persoas da mais cativa condición.

SITUACION ACTUAL DE GALIZA.

A situación actual de Galiza dentro do Estado Hespanhol, é mais ou menos a mesma.

Ficamos sendo para o Estado Hespanhol, un povo submetido. Nin os nosos intereses, nin as nosas características nazóns se teñen en conta para nada na política legislativa ou arancelaria, e si como persoas xa se nos considera algo mais de que se nos considerou onte, elo débese ao feito indiscutible do retorno dos galegos aos vieiros da sua tradición nazonal.

O 28 de Xuño do ano 36, o povo galego manifestou pleamente a sua vontade de rexirse por si mesmo nun histórico plebiscito popular. A reacción feixista afogou en sangue ese anejo patriótico dos galegos mais a vontade dunha Galiza ceibe está en marcha e nada nin ningún a deterá.

A criminal acción colonizadora e aniquilamiento da nosa nazonalidade comenzada e sellada na praza de Monforte, o 17 de Nadal do ano 1483, co sangue xeneroso do Mariscal Pedro Pardo de Cela, pechouse definitivamente o 28 de Xuño do ano 1936 ponto de partida da vontade galega de ser, cara a unha Federación de Nazóns Ibéricas.

lego, xa están en marcha para comezar as actividades da nova entidade.

Cóntase con grande entusiasmo e verdadeiro fervor galeguista e republicano.

Vaia a nosa embora aos irmáns de Venezuela, os que neste intre tan cheo de promesas se incorporan a cruzada redentora da Patria Galega.

VERBAS DE CHUMBO

Por CASTELAO

O separatismo é un espantallo terrible, que os centralistas colocan no lindeiro das súas ideias. Para os carcamás da monarquía alfonxina eran separatistas Cambó e Ventosa. Os mesmos liberais do oitocentos abogaban, sí, por unha descentralización ademanistrativa, pero co gallo de apretáren os torniquetes da lei única; de modo que, para eles, había separatismo en calisquera grado de autonomía política. Certo é que a fronteira separatista avanzou algo máis no campo das ideas proclamadas; pero no das ideias ocultas, intimamente sentidas, está hoxe no mesmo punto en que se alzou contra Pi i Margall. Poderá decirse que os republicanos do 31 foron comprensivos até o extremo de concederen autonomías político-ademanistrativas; pero negándose a constituir un Estado federal, porque, segun eles, a soberanía é indivisible... Tiñan medo, polo visto, a que España caera no desbaraxuste cantonal de Suiza ou na desamonia interior que sofren as tres grandes federacións que hoxe loitan contra o totalitarismo...

Os galegos, vascos e cataláns non vamos a engrañar as nosas ideais porque diante d'elas nos coloquen un espantallo; pero non é xusto que se nos ofenda, creendo que somos capaces de pillar medo con tan parvo sistema... Non merecemos o alcuño de separatistas, porque non aspiramos a unha independencia total das nosas patrias. Menos merecemos ainda que se nos chame "separatistas encobertos", porque en resumidas contas o separatismo é unha altitude respetable e sempre foi respetada dispois do trunfo... ¿Non se respectan hoxe a todos os povos que se arredaron violentamente de España? ¿Non merecen louvanzas inacabables os seus libertadores? Abonda saber que Castela nasceu dunha revolución separatista, impulsada polo conde rebelde, Fernán González, contra o centralismo leonés; e, polo tanto, non sería delito en nós o que denantes se louvou como epopeia gloriosa dos casteláns. Non; os galegos non somos separatistas, porque si o fósemos non tiñamos porque ocultalo e negalo. Nós somos federalistas, e velahí o noso único delito.

Todos saben que o sistema federal está im-

plantado e consolidado en máis de dúas terceras partes do mundo; todos saben que a Península Ibérica é unha unidade xeográfica con pluralidade de nacións, perfeitamente axeitadas para rexirse polo sistema federal; todos saben do fatal resultado que dou a España unitaria e centralista, movéndose como un péndolo que vai do desbaraxuste á ditadura e da ditadura ao desbaraxuste. Por outra banda, todos saben que Galeuza é unha irmandade de galegos, vascos e cataláns, que chama por Castela para crear unha España verdadeira, capaz de engrandecerse con Portugal. Pero non abonda que os líderes do republicanismo hispánio acorren os sentidos e o entendimento para non sentiren o traumatismo dos feitos e das verdades; era preciso, ademais, que viviran en repúblicas federales e que nin así se dispoñan a comprendernos. Para eles seguimos sendo separatistas e permítense o luxo de non creeren nas nosas palabras...

A míñ doceume consinxar na acta fundacional do Consello de Galiza unha declaración tan innecesaria como é a de afirmar que non somos separatistas, porque ao decir o que somos folga decir o que non somos. Pero era preciso abater o pantasma que contra nós esgrimen os que debían ser comprensivos, transixentes e tolerantes, porque a cada paso dobran o espiñazo ante a figura de Pi i Margall. Lembrome que Don Manuel Azaña, en nome do seu partido, concertou unha alianza cos galeguistas, na que se aceptaba o dereito de autodeterminación de Galiza, sen ningunha caste de restriccións. Pero agora resulta que os sucesores de Azaña son desconfiados e necesitan unha garantía... Pois ben; agora tamén nós somos desconfiados e necesitamos unha garantía dos que, sin razón, nos acusan de separatistas. Porque todo nos fai creer que hai "centralistas encobertos", que finxen ser liberales e non son.

Queda, pois, ben sentado que non somos separatistas; pero non queda sentado que os que nos combaten hipócritamente con mentiras, sexan menos unitarios que Franco.

Ser Galego

Por JOSE NUÑEZ BUA

O primeiro dos bens que ancestramos para a Terra é que todos os seus fillos se sintan galegos por enriba de todas as causas más ou menos fondas que os arredan. Sómente sentindos limpamente galegos, dende o cerne da alma ao súmago do corpo, saberemos de verdade selo:

«Qué é o ser galego? Compre que todos nos fagamos isto íntimo inquerido e que tratemos de contestalo. Para nós ser galego non é nascer e vivir en Galiza. Nin gosar do carácter das nosas xentes, nin admirar as nosas gloria, nin deixar engaiolar a alma na contemplación da nosa paisaxe. Para nós ser galego é ista causa tan difficilmente sintetizable. Pensar a cotío nos destinos da Terra; mergullar nos no seu espírito; prantearnos algúns dos seus problemas e pór a nosa vontade e o noso valimento, unha célula de universalidade...

Una entidade galeguista en Venezuela

A presencia de Prada en Caracas fixo espantar o sentimento galeguista. Nunha carta o señor Xosé Mosquera Manso, danos conta da primeira xuntanza e dos propósitos, e pide ao Presidente do Consello de Galiza, Dr. Castelao, orientacións para o devandito fin.

Unha comisión de tres persoas, o dito Sr. Mosquera, o Sr. Silvio Santiago e o Sr. Isolino López, fican encarregados dos primeiros traballos.

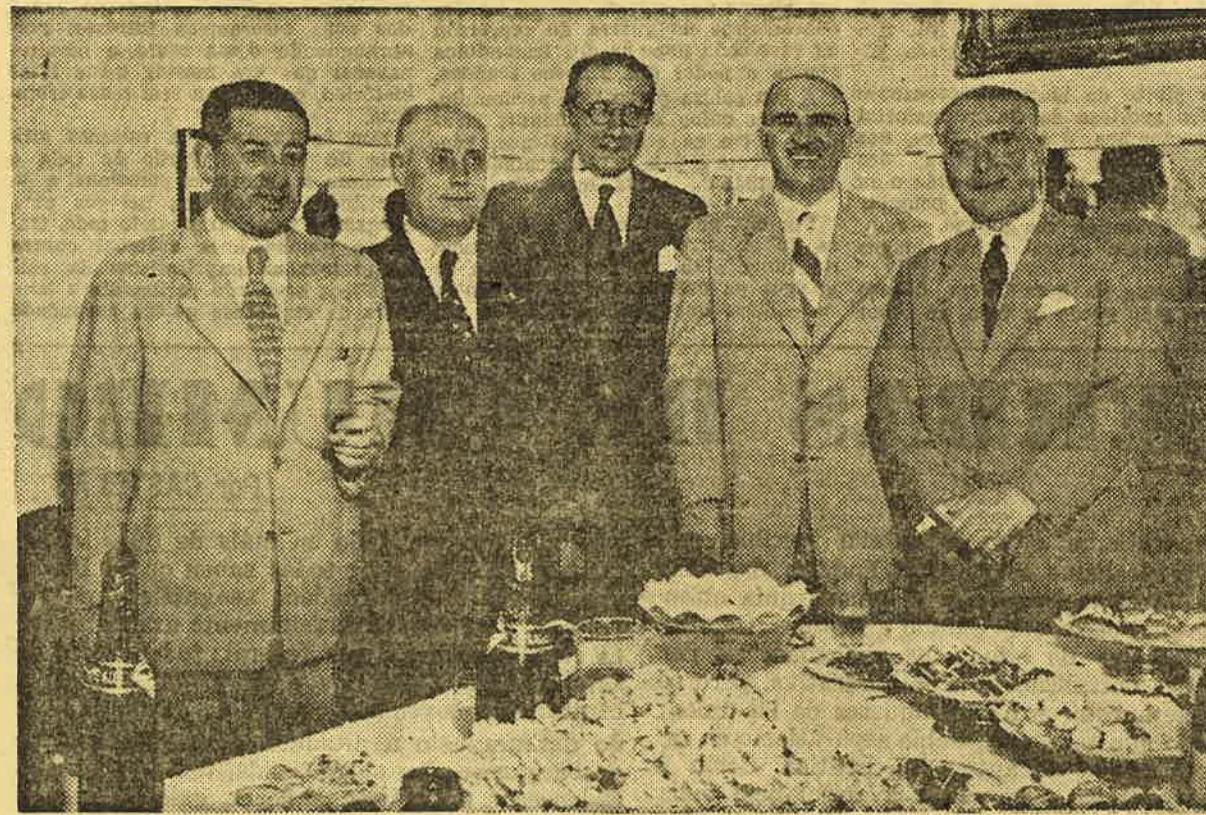
A edición dun folleto con un traballo de Antón Villar Ponte sobre economía galega e unha velada de carácter ga-

Festa en Honor do Presidente do Consello de Galiza

A creación en Montevideo, do Consello de Galiza, integrado polos diputados galegos residentes en Sud América, produxo unha grata impresión no seo da colectividade galega en xeral, singularmente nos círculos nazonalistas. A prestixiosa figura de Castelao presidindo, dálle o Consello unha elevada categoría patriótica, política e social; e asegúralle a máisima eficiencia na ruda,inxente e difícil tarefa que lle está encomendada, e que terá que plasmar axiña, dada a situación porque atravesa a política hespñola, nunha auténtica realidade.

Adesiós e simpatías non lle faltan como é natural, e agardimo tampouco; entidades de tan reixa envergadura política como a prestixiosa Federación de Sociedades Gallegas da Arxentina, mandoulle a sua adhesión e pon o seu gran semanario "Galicia" a sua disposición pra que nél se fagan as publicacións que o Consello considere necesario; os Centros Pontevedrés e Orensano, as Irmandades Galegas de Rosario, La Plata, Mendoza e Montevideo, Casa de Galicia, de Rosario etc., siñificaron calorosamente, afervoadamente o seu achego o Consello. Esta esperanza, esta ledicia, tiña que gravitar nos corazóns das nosas xentes. Así é como "os bós e xenerosos" de que nos falara o poeta Cabanillas, nos seus coñecidos versos, cheos de unción patriótica, tamén se adheriron e siñificaran a sua simpatía e a sua adhesión con feitos concretos e prácticos: non faltaron, nin o apoyo económico, imprescindible, nestes casos, nin a gran festa social, de gran tono, pra honrar as institucións do Estado e os homes que, como o noso Castelao, poden ostentar co maior orgullo a máis outa xerarquía política e intelectual.

Don Manuel Puente, un dos "bós e xenerosos", a quen non queremos orballar aquí de vulgares loubanzas e de ditiramboz ridículos, pois está, este amigo noso, por riba de esta flaqueza humana — tanta é a sua forteza de espírito, a sua insobornabel concencia e a sua ríxida conduce-

O señor Puente, acompañado de Castelao, Alonso Ríos, Villaverde e Núñez Bua, nun intre da festa

ta de home, de republicano e de galego — orgaizou, na sua residencia da rúa Rivadavia, unha formosa e mañífica festa pra agasallar ao presidente do Consello de Galiza, don Alfonso R. Castelao. Tuvo lugar o día oito d'este mes e asistiu unha concurrencia numerosa e calificada pola sua actuación colectiva e pola sua siñificación social, intelectual, política e económica.

Festa cordial e esquisita donde o dono da casa, acompañado dalgúns dos seus íntimos, atendeu a concurrencia coa prestancia e xentileza a que nos ten acostumados. Esta grata e memorable reunión, deu comienzo ás 18 horas, e ficou pasadas as 23; trascorriendo éla nun ambiente animado, de conversas interesantes; pleo, en todo momento, de fraterna cordialidade.

Nun intre da festa, alguén solicitou unhas verbas do agasallado. Castelao, coa agudeza e claridade con que espón sempre as suas ideas, falou encol do momento político hespñol, e particularmente de Galiza. Siñificou

Os diputados vascos e cataláns, membros de Galeuzca, que asistiron especialmente invitados. Doctores Pelayo Sala, Lasarte, Serra Moret, Aldasoro, Mas Parera e Basterrechea

a importancia de Galeuzca dentro d'este movimiento, e aclarou versións erróneas, que políticos, republicanos, pero cos vicios e as mañas dos homes de vello réxime, están empeñados en espallar en col dos nazonalismos ibéricos, chatándoo de separatistas. O orador foi moi aplaudido. A esta reunión foron invitados especialmente un grupo de dirixentes de entidades galegas, más os homes de Galeuzca, da Arxentina.

Ademáis dos membros do Consello, señores Alonso Ríos e Villaverde, asistiron Ramón M. de Aldasoro, representante do Goberno vasco; os diputados cataláns e vascos, Pelayo Sala, Francisco de Basterrechea, Manuel Serra Moret, José M. de Lasarte e Pedro Mas Parera; o secretario e xerente da Federación de Sociedades Gallegas, señores Santiago Suárez e Xosé Ledo; o presidente do Centro Pontevedrés, señor E. Díaz; o presidente de "Alborada" S. A., señor Antonio Alonso Pérez; dou-

membros da Directiva do Centro Gallego, Fernández Lorenzo e Fraga Balmayor; o presidente e secretario da Irmandade Galega, irmáns Rey Baltar e J. R. Vázquez; polo Centro Orensano, asistiron José S. Rodríguez, F. Prol i-Enrique González; polo Centro Coruñés, o seu presidente, J. F. Longueira.

Mandaron a sua adhesión os señores Daniel Calzado e Claudio Fernández, desde Mar del Plata, donde se atopan. Tamén a mandaron os señores Jesús Alonso Lago; o presidente do Centro Gallego de Avellaneda, don Antón Carballo; Manoel Cao Turnes, J. Núñez Brea e Alberto Prada, que non poideron asistir por razós de orde particular.

Estaban presentes, ademáis, os señores seguintes: Profesor doctor Sánchez Guisande, Jesús Porto, Francisco Regueira, José María Cascallar, P. Castro Romay, Andrés Calvo, Claudio López, ademanistrador da Sociedade Centífica Arxentina; Perfec-

Castelao con dirixentes da colectividade galega, señores Suárez, Díaz, Longueira, Prol e Rey Baltar en nome da A NOSA TERRA

DALTON

(Marca Registrada)

Amplio surtido en
Camisas, Chapeus
e Garabatas

Av. SAN MARTIN 2336
U. T. 59-5641 — Bós Aires

A Cea da Irmandade

Galega

Onte, dia 16, orgaizado pol-a Irmandade Galega de Bós Aires, celebrouse nos salóns do Centro Orensano desta cidade, a cea patriótica e de camaradaxe en comemoración do 461 aniversario da morte do mariscal Pero Pardo de Cela, decapitado na Fronseira polo imperialismo castelán.

Ainda que se lle dou caracer de afervoada comunión íntima e polo tanto, restrinxido, axuntáronse no local xa dito as representacións das entidades más importantes da nosa colectividade.

Sentáronse a cabeceira da mesa, como invitados de honor, o Presidente do Consello de Galiza e demais conselleiros residentes neste país. A veira destos persoeiros atopábanse as representacións da Irmandade Galega, Federación de Sociedades Gallegas,

Centro Orensano, Centro Pontevedrés, e o presidente da Cámara de Comerciantes republicáns. Envíaron cartas e telegramas de adhesións: Casa de Galicia de Rosario, Irmandades Galegas de Montevideo, Mendoza, La Plata e Córdoba.

Ao rematala a cea, o secretario xeral da Irmandade, dou leitura as adhesións e de contado o Presidente da mesma entidade, Dr. Rey Baltar, dixo o discurso do acto encol da significación da data que se comemoraba.

A prego de irmáns, o Presidente do Consello de Galiza, Castelao, fechou o acto cun discurso maxistral polos conceitos vertidos e pola emoción patriótica con que foron ditos. Expuso as finalidades do Consello de Galiza e desfixo calquer malentendido dos que se aproveitan e inventan os "lis-

"tos" na sua incapacidade para Douselle fin ao acto en- intuir o sentir os máis outos toando a concurrencia o Hino sentimento patrióticos.

A NOSA TERRA, por este meio, dalle os seus parabens, a comisión orgaizada.

En Francia, fai poucos días, fundaron un partido autonomista valenciano Julio Just e mais o fillo de Blasco Ibáñez. Isto é este o primeiro intento que fan os valencianos en tal senso ié moi posibel que, agora, cheguen a ter bon resultado tendo en conta o desenrollo que se perfila na situación política española pra un futuro, quizabes próximo.

Este feito, de pouca aparenzia no momento, ten importancia pra nós, como a ten prós cataláns e vascos autonomistas, porque ven a reforzar a posición dos tres núcleos principais do autonomismo peninsular, galegos, vascos e cataláns, que teimam eixtructurar a España do porvir nunha federación d'estados autónomos e interdependentes, pra chegar á formación do Estado español más naturalmente perfeito a que se pode aspirar polo d'agora.

Querse decir que ese partido autonomista valenciano ven a sumar unha nova inquietude i-a poñer unha nota más no concerto do autonomismo peninsular e, baixo este punto de vista, ten que ser ben ollado por todos os que fixemos d'autonomía e do federalismo o noso idearium político, pois, ese novo partido sin dúbida representa o sentimento do povo valenciano interpretando as ansias d'ese povo con relación ó que debe ser a España do mañán.

Agora ben: na España de hoxe ainda non pasou nada que sexa dino de mención, pese a todo o que se dixo, e se dí; ainda siguen Franco i-o falanxismo gobernando ali e non sabemos hastra cando. Somentes sabemos que non será por moito tempo.

Mentres elles sigan é cousa sábida que o único que podemos facer os autonomistas de todos os povos, é loitar contra elles hastra que se derruben. Eso é elemental e ten primacia ieso é o único que se pode facer polo d'agora.

Pro, non hai que perder de vista as outras cousas, o que virá despois ihastra, tendo xa as ideas ben definidas, preguntar

tarse: ¿Cómo faremos logo? ¿Con quén contamos? ¿Quén, ou quén, serán os que, despois de Franco i-o falanxismo, virán a gobernar a España que posibiliten a imprantación do sistema político federal i-autonomista na república do mañán? ¿A quén deben prestar o seu apoio as forzas autonomistas peninsulares, de todos esos homes ou grupos que están á espeitativa pra sustituir a Franco i-os falanxistas no governo de España?

De tantos aspirantes á dirección política española nun próximo futuro i-hai algún home, ou grupo, que se haxa definido categóricamente en favor das autonomías e do sistema federal? Coidamos que non. Somentes algunas leves referencias, así de paso, se fixeron nalgún d'esos congresos ou reunidos que se teñen algunas notícias esmigalladas.

Que se sepa hastra agora, non hai ningún que dixese nada concreto e, que se sepa, tamén, hastra agora, todos os que teiman chegar ó poder na nova república, son cuase enemigos declarados das autonomías e partidarios do centralismo unitario, pechado, como sempre, a todas as inquietudes, deseños i-esperanzas dos povos.

Hoxe ainda non se ve a ningún en quén os autonomistas poidan confiar i-a quén poidan dar, con un mínimo de seguridade, a sua axuda.

O grupo reunido fai un mes en Francia non se pronunciou nin se definiu claramente en favor das autonomías e do réximen federal i-o mesmo se pode afirmar dos que se xuntaron fai pouco no Uruguay, ainda que ali había certos elementos de tinte autonomista.

¿Con quén contamos, logo, os autonomistas? ¿A quén vamos apoiar? ¿Conformarémonos co que teña más sorte, ou chégue más cedo, confiando en que, despois, se poderán solucionar os

Cabeceira da mesa, presidida por Castelao.

Ollando o Porvir

Por AVELINO DIAZ.

problemas das autonomías n-outras Cortes Costetuentes?

Tampouco así haberá axeitada solución, pois, sería unha inútil transixencia máis, unha tolerancia estéril que non daría más frutos que os de unha nova traxedia a corto ou longo prazo, porque é sabido que cando o povo español tolerou e transixiu, non fixo máis que remachar as suas cadeas, salir engañado e ter que loitar despois pra liberarse. Os "pacificadores dos espíritus" son asesinos do povo. Ademáis hai que contar coa posibilidade de que afloren os Papandreu, os Periot ou os Gil Robles, que ben poden estar escondidos debaixo da capa "democrática" dun Maura, dun Martínez Barrio ou dun Prieto.

Ben: Agora quizabes se me preguntarás a mí que solución teño eu, quén, ou quén, son a meu xuicio, os que poden facilitar a aición dos autonomistas pra eixtructurar a nova España que deseiamos. Ieu terei que responder que non sei, que ainda non se ven por ningunha parte e que somentes teño unha confianza ilimitada en que, cando menos se pense, ou no intre preciso en que fagan falta, xurdirán outros homes ioutros grupos que virán, con novas ideias e novos feitos, a impedir que a España do mañán caia nas máns porcas e desacreditadas dos que non quixeron facer que a república do 1931 asegurase a libertade política os povos e fose da capa "democrática" dun Prieto.

Convén que se manteña a unidade de todos os autonomistas, galegos, vascos, cataláns, valencianos, etc., manter latente o espírito autonomista e darlle ó mogallo de atraguer a maior sumamento un ben marcado contido revolucionario esquerdista co de adeutos e pensando nunha total renovación pra poñernos a tono co mundo de mañán.

E que, nin o medo nin a comenencia, nos fagan ficar estáticos vendo como, ó compás da transformación que se está operando no mundo, os povos marchan camiño da sua liberación.

O pasado, queirase ou non, é cousa morta. Os homes de onte son cadávres. Nós temos que ser homes do mañán, de intuición e visión craras, e temos que ir de frente ó porvir sin recuar. De frente á nova vida. De non ser así non ten valor ese tan cacareado lema de preparallos un vivir díno ás xeneracións futuras.

Una parte dos invitados a festa en honr de Castelao, ofrecida polo señor Puenta.

A Coleitividade Galega da Arxentina e demás países de América adhirense ao Consello de Galiza

Da Federación de

Sociedades Gallegas

Bs. Aires, diciembre 13 de 1944.

Mr. D. Alfonso R. Castelao.

De mi consideración y aprecio: Tengo el alto honor de dirigirme a usted, para transmitirle, por intermedio de la presente, las sinceras felicitaciones de la Junta Ejecutiva de la Federación, por la designación al alto cargo de que ha sido impuesta, al ser nombrado presidente del "Consejo de Galicia".

Considera esta Junta Ejecutiva que ningún gallego exiliado sería acreedor a desempeñar tales funciones, con tanto derecho como usted, que en toda su carrera artística, política-literaria, ha demostrado un sincero y profundo cariño a la tierra gallega, cuya reivindicación tanto necesitan sus hijos.

Al transmitirle nuestro deseo de que su futura labor corone el éxito de sus aspiraciones, tan claramente demostradas en su último libro "Sempre en Galiza" y que interpretamos de una amplia autonomía para Galicia, dentro del Estado Español en una República Federal, nosotros, di-

AFERVOADAS ADHESIONS

RECIBIDAS

rigentes de la Federación de Sociedades Gallegas, que siente los mismos anhelos, ponemos a su disposición las columnas del semanario "Galicia" para que usted, con sus conocimientos de nuestros problemas tantas veces demostrado, haga llegar a nuestros coterráneos la imperiosa necesidad de la reconquista de la República Española, en la que sea un hecho definitivo, la más amplia autonomía de Galicia.

Sin otro particular, me complazco en saludar al Sr. Castelao con toda mi consideración. Santiago Suárez, Secretario General.

Del Centro Orensano

Bs. Aires, diciembre 16 de 1944.
Sr. Presidente del Consejo de Galicia,
Dr. Alfonso R. Castelao.

Muy ilustre conterraneo y amigo: En conocimiento de la formación del Consejo de Galicia, los hombres que integran la comisión Directiva, del Centro Orensano de Buenos Aires, seguros de interpretar el sentir unánime de sus asociados, deseamos ex-

presar a Vd. la más absoluta identificación con los fines enunciados en el acta de su constitución y con los hombres que lo integran.

Igualmente hemos de participar que tan transcendental acontecimiento significa para quienes nos agrupamos en torno a esta democrática Entidad gallega un triunfo de largo tiempo acariciado, porque no solo materializa uno de nuestros esenciales principios, sino que llena una de nuestras máximas aspiraciones, cuando la de ver al hombre a quien con más derecho se distingue, como la más viva encarnación de nuestra amada Galicia investido de su mayor autoridad representativa.

S'ñ ahondar en consideraciones sobre el acontecimiento que ha de ser histórico y sin adjetivos para el digno Presidente, por tantos como merece entre los buenos, nos limiamos a reiterar que nuestro Centro, ha estado, está y estará siempre en el puesto de lucha que las circunstancias le depare para llevar a fin el término un deseo que ya se ha hecho carne en todos nosotros "Li-

bertad para España y Autonomía para nuestra Galicia".

Saludamos a Vd. con nuestra más afectuosa cordialidad. Claudio Fernández, Presidente; Valeriano Saco, Secretario General.

Del Centro Pontevedrés

Bs. Aires, diciembre 9 de 1944.
Sr. D. Alfonso R. Cañelao.

Muy querido y distinguido amigo: En conocimiento de la tan merecida designación de que Vd. acaba de ser objeto al nombrarse Presidente del Consejo de Galicia, la Comisión Directiva de nuestro Centro, entidad que tiene el alto honor de contar al ilustre gallego Castelao como socio honorario, se siente inmensamente complacida en hacerle llegar sus más sinceras felicitaciones, formulando fervorosos votos para que de ese honroso cargo pase Vd. a presidir los destinos de una Galicia autónoma que haga mucho más feliz la vida de su pueblo.

Saludando en su persona y con muy honda emoción patriótica al venerable Consejo de Galicia que Vd. dignamente preside, quedamos

de Vd. muy atos, y seguros servidores, por este Centro Pontevedrés. Eduardo Díaz, Presidente; Cándido Rey, Secretario General.

De Casa de Galicia de Rosario

Rosario, 28 de Noviembre de 1944.
Sr. D. Alfonso R. Castelao, Presidente do Consello de Galiza.

Distinto siñor e irmán na Patria: Casa de Galicia e Irmandade Galega de Rosario, entidades que representan o pensamento e as inquietudes dos patriotas galegos radicados n'ista segunda cibdade da República, dirixense a vostede, por medio d'ista nota, para expresarle a nosa afervoada adhesión e leal acatamiento a todal-as decisiones e acordos na labour a desenrolar polo Consello de Galiza, de recente creación, e do que vostede é digno presidente.

Ao felicitar a vostede e demais irmáns conselleiros, pol-a atina honrosa distinción de que foron ouxeto, n'iste intre ateigado das meirandas espranzas, saúdano co pensamento posto na Patria única e verdadeira. José Alvarez, Segredario. — Xosé Arés, segredario xeral.

A República e o Problema das Nazonalidades

por

MOISES DA PRESA

zación estatal vamos. Unitaria, federalista, Confederación de Nazóns? Pois n'elo, os gallegos, vascos e cataláns, temos moito que gañar e perder.

En México, Martínez Barrios, pol-a Xunta de Liberación Hespanola, quer reunir as Cortes e Indalecio Prieto segredario do devandito órgano, deu un eistensísimo informe ao comité do Partido Socialista — do que tamén é segredario — no cal, adicouse a atacar d'un xeito machacante aos comunistas hespanos negándolles de plan todo entendimento no presente e no vindeiro. Moi demócrataq Den de logo, queremos crer que os comunistas e todolos hespanos en xeral, terán algo que decir d'este "airisco" dirixente socialista.

Adicouse tamén don Indalecio no seu eistensísimo informe, á defender ao goberno polaco de Londres (?) e como consecuencia atacou a U. R. S. S.

Falou de todo. De derrubar a Franco e a Falanxe e de contado, reconquerir a República etc. etc. Todo moi ben, mais do que non dixo nin verba, é do xeito de como se ha resolver o problema das nazionalidades. Para este político, como todolos demais políticos hespanos, o problema da península resólvese chimpando a Franco e despox "o povo dirá que é o que quer"...

Os representantes do goberno de Toulouse, tamén deliberou amplamente encol de como tiñan que facer pra derrubar a Franco e a Falanxe. Falaron moito e de todo, menos do xeito d'estroitar unha Hespana mais razoabel — por non empregar unha verba mais axeitada — unha Hespana, onde as nazionalidades asoballadas teñan plea liberdade pra organizar a sua vida d'acordo as suas características culturais i económicas o que lle donaría a Hespana unha nova fisionomía de pais culto, rico e progresista.

Como en México, os congresaes de Toulouse resolvieron que "o povo dirá que é o que quer" o que motivou a arredamento da Alianza Nacional Catalana.

A todo isto, compre facer unha agravación: Hespana ten 26 millóns d'habitantes dos cales corresponden aprosimadamente a Galiza, tres millóns e media. A Cataluña outros tres

xito cariñístico nos seus latifundios e cibdades amuralladas, que reban como unha laxa na mentalidade dos políticos hespanos.

Conveníamos, que somentes con esta mentalidade, se poidese levar a termo a barbaridade de Cuba...

E pensar que algúns políticos hespanos antre eles Indalecio Prieto, andallo a cantar louvas a Martí a heroi nazonal cubano....! Tan logo él, o negador sistemático da liberdade das nazionalidades asoballadas da península...

A reacción do povo hespanol fronte ao estatuto Catalán é por demais aleacionador.

Preténdese por meio do boicot ao traballo catalán, afogar a Cataluña económica por non querer someterse ao imperialismo castelán.

E como reaxen hoxe os prohomes republicans fronte aos problemas de Cataluña, Galiza i Euscati? Eisatavemente igual que un pouvano da proxincha de Logroño.

Esta é, a realidade lisa e chá. D'unha banda, unha mentalidade, á castelán, que fracasou na teima de sentar a sua hexemonía cultural i económica encol das nazionalidades de periferia; que s'ostinou en sostener un tederete d'imperio pousado na ironiza e a pobreza do povo; nos pendóns de chambo, símbolos "graciosos" de guerras "graciosamente" perdidas. Na oucecazón froito da sua incapacidade pra governarse e governar con espírito amplio cara ao progreso e a soluzón dos problemas que de vello aqueixan a península.

Na Hespana do Centro e rezóns castelanizadas, campa o bárbaro espírito do medioévo manifestado de

F

A ficción dos partidos políticos no desterro

Per VAZQUEZ DA XESTA

Un partido político xurde a quentura de principios filosóficos e ten de axeitar seu programa de acción a unha realidade determinada e concreta. Cando o home deixa de vivir, de ser parte dessa realidade determinada, que é o povo ou comunidade da que xurde a necesidade dunha acción política, somentes fican os principios ideolóxicos, porque estes xa forman parte do seu ser. Pero estos principios teñen un área doutrinal que abranguen a homes de diferentes partidos. Por exemplo: os principios fundamentais de Liberdade e Xustiza son comuns a todos os demócratas. Logo, cando o suxeito da acción política partidaria -povo- fica lonxe de nós, no tempo e na distancia, forzosamente imos direitíños a emborcarnos nas ficcions, froito de aneas e desexos nobres moitas veces, mais que, por atoparnos desconeitados do meio e demáis factores determinantes das ações de partido, a laboura resultante é negativa.

A teima dos dirixentes dos partidos políticos españoles, esparexidos polos distintos países do mundo, en sostener a legalidade partidaria e programática, é, sen lugar a dúbidas, irreal. Desta torpe e malfadada ficción arrincan incomprensións, personalismos e toda clas de discordia no marco da familia democrática e republicana española. Discútense, bérrase, fálase i escribese de partido a partido, dexenerando tanta. Faise urgente afogar as quasi sempre de persoa a persoa, mesmamente como si se mañosos, impropias da hora

estivera en plea loita partidaria para aplicala á realidade tanxibela dos principios fundamentais xa establecidos e garantizados. Todos se atribuyen a representación e todos falan en nome de partidos, cando a única cousa que ten senso común sería espirarse dese falso espellismo partidario, enteiramente negativo, e falar e traballar en nome do povo e das suas verdades esenciais que nos son comuns a todos. Aición patriótica, senso heróico na loita en conxunto pola liberdade e a xustiza integral dos povos peninsulares.

¿Qué arreda e divide a familia democrática republicana española no desterro? A ficción dos partidos dexenerada en personalismos. ¿Quén impide a cordia xeral para unha aición eficaz co fin de establecer e garantizar os principios de Liberdade, Xustiza e Igualdade entre os homes e os povos hispánicos? Pois, a ficción dos partidos no desterro?

Levamos cinco anos arreio no desterro bailando a polka partidaria arredor de recordos. E xa vai sendo tempo de enterrar aos mortos denantes que o fedor da descomposición nos corte o alento e nos deixe sen folgos.

E mester que os esilados españoles deixen de xogar aos partidos no desterro, si é que ainda non esgotaron a emoción patriótica. Faise urgente afogar as frases feitas, as maniobras dos

que vivimos. Con bobadas e con inocentadas, e moi menos con abstraccións, e arranxo dos países estranxeiros — doença moi española — non se derruba ao réxime franquista. Hai que ollar de fronte e non de esguello a nosa realidade. Somos nós os que temos que adaptarnos ao éxito da hora presente e non vir de refrexo dun pasado que, queirase ou non, ben morto está. A hora presente non é de reconto de votos nem de cuqueras eleitoreiras, senón de sentimento patriótico encol dos principios eternos do home e dos povos: Liberdade e Xustiza. Tampouco é o intre para deitarse no lombo nugalento e valeiro de "povo dirá". Cando asín falan os vellos políticos fainos pensar na sua ineititude, na sua incapacidade para intuir os aneas e angúrias dos povos.

Pensando como patriotas e non como partidarios, tendo diante de nós o tristeiro panorama da nosa Terra, foi que os galeguistas deixamos as nosas aspiracións integraes para ir de cara aos principios comuns a todos os galegos. E dese xeito naceu a Irmandade Galega que non é percisamente un programa partidario senón un movimiento patriótico que pousa no celme da nosa mesma existencia. As ideoloxías partidarias dos seus componentes ficam para o intre que as condicións deixen o seu libre desenrollo. Agora — dío ben claro a acta do Consello de Galiza — ten de primar a nosa condición de galegos co fin de establecer e garantizar os principios universaes que permitan o xogo libre e limpo das ideoloxías.

E o noso deber pornos ao lado do Cansello de Galiza

Xa estamos no intre en que terá que xogarse a sorte de nosa Galiza. Os acontecementos internacionais van camiño do final promisor que espallará aos catro puntos cardinais a reconquistada da liberdade perdida polo afán absolutista de dous homes que pretenderon raxar a historia de humanidade, sin apercibirse que tal atentado levantaría a conciencia de mundo que coida especialmente as súas raíces, ellando pra o porvir e traballando en pro de dunha humanidade máis ceibe no social, no económico e no político.

E xa de car'a isa nova alborada, que comenza a despuntar en todos os rincons do Universo, cumple aces galegos poñerse en actividade pra que tan boa nova chegue tamén ao ceo da nosa Galiza, limpando dos negreiros barbros que a incompresión de homes liberais e demócratas que se decían, fixaron nel a pesare da esforzo de pobo galego por conquetir a persoalidade de que a historia lle ten asinada.

O franquismo ou falanxismo, froito dos réximes que tiveron certo predominio en Europa naméntras mentiron o que traían baixo a careta de anticommunismo, istá a caer de podre levado polas mesmas infirmitas que arraxan actualmente aqueles réximes virá para España, pobo tanto, urba nova xeira de liberdade. Os povos que a constituen, voltarán a dirixir os seus destinos. E faránlo limpamente edas razón que lle dan o seu heróico sacrificio en defensa do chan en que naceron.

O pobo galego, que loitou na defensa de Galiza primeiro, e despóis en todos os camíños da España e de Europa, terá que prepararse pra nova loita cívica que está a vir. Nela, porriba de todas as simpatías partidistas de tal ou qual política, ten de estar a liberdade de autodeterminación, xa que sin ela voltaríamos a tempos ainda recentes dun pobo que tiña feito da emigración dos seus melloros fillos o recurso económico que se facía vital pra seu sostemento. Lesto, si era aldraxante pra España, era

tabelecer e garantizar os principios universaes que permitan o xogo libre e limpo das ideoloxías. doente pro un povo que pola virtú

de seu apego ao traballo, cargaba a quenes en Madrid fajaban das nosas montañas e das nosas necesidades orixinadas polo seu afán de centralizar a política i a economía da España, áinda que fose en beneficio dos menos ien perxulio dos más.

Pra que aquela modalidade gubernamental non volte a sumir a Galiza no centro d'emigración como medio de solucionar en parte o seu problema económico, debemos todos os galegos concretar o noso esforzo na loita por conquetir a libertade autonómica que poña nas nosas mans a administración da nosa economía, como medio de que Galiza poida explotar sin trabas a riqueza inmensa que t-n no seu chan e nas augas que a bañan.

Somentes elas podremos chegar a colocar a Galiza no sitio que lle corresponde no concerto dos pobos ibéricos. Ieso, e o que istá nos corazóns de todos os gallegos.

Mais a eprincipio de século dímos que pra chegar a isas conquistas e mesturar oíciencias, non esperar que o dén con solicitudes que se perden nas secretarías dos ministerios. E como a realidade nos dí que estamos capacitados pra gobernaros, está chegando a nosas portas a luz da alborada dun mundo millor, temos de ir axiña ao práctico, co a firme resolución que possemos cando nos propoñemos gañar unha batalla.

Xa temos ao frente noso sentimento patriótico o "Consello de Galiza". Non temos de poñernos a dicir o seu oríxen, como non discutimos as Xuntas que cada partido español está constituindo polo mundo. Como xa estamos no intre de demostrar que o movemento demóstrase camiñando e nos somos un movemento cúa pureza de sentimentos ningún pode motear, démoslle forza ao "Consello, ponendo ao servizo dos homes limpos de corpo Lalma que afrontan a que pola saia fénos destinos de Galiza todo o noso esforzo en exuda de que as patrónicas espiraciós que moven a súa acción plasmean en realidades pra Galiza en canto teñamos a sorte de libera-la dos negreiros que agora a teñen esclavizada.

Que esa é hoxe obriga de honor pra todos os galegos de América.

M. Mellán.

CASA "CELTÁ"

(UNHA FIRMA ENTEIRAMENTE GALEGA)

XASTRERIA FINA - SOMBREIROS, CAMISAS

E ARTIGOS EN XERAL PRA HOMES

Federico Lacroze 4086

Unión Telefónica 54 - 2421

Bós Aires

UN HOMAXE AO P. FRANCISCO DE MADINA

Con todo lucimento tivo lugar no Laurak Bat a demostración organizada en honor do P. Francisco de Madina co gallo de terce representado con todo éxito a sua obra "La cadena de oro".

O aito foi moi variado e conquireu grandes proporcións, estando revestido de íntima cordialidade.

Foron especialmente invitados a él os conselleiros de Galiza; e o Presidente, ao ser nomeado na referencia das persoalidades, foi viva e longamente aplaudido por toda a concurrencia, nota que evidenciou o cariño a persoas do Dr. Castelao e, tamén, a corrente de simpatía que Galeuza fixo xundir entre vascos e galegos.

DESDE MONTEVIDEO

Verbas encol Do Consello de Galiza'

A costitución do "Consello de Galiza" é un aito de trascendental importancia na historia do movemento a prol das libertades galegas.

Os galegos amantes da liberdade e da xusticia poñen toda súa fé e esperanza nos homes que tomaron o seu cárgo tan deliçado problema e agardan unha colleita de froitos de bendición que encherán as artesas valdeiras despois de catro longos séculos de fame de pan e de xusticia.

Se ben e certo que a tarefa que agarda ao "Consello de Galiza" é dura, non debemos desmaiarnos na visión crara e patrónica de Castelao, o dinamismo de Alonso Rios, o pensamento

Antón Crestar.

repousado de Villaverde i-o entusiasmo de Suárez Picallo, postos o servicio dunha causa tan outa como a libertade de Galiza e daralles azos para loitar contra todalas forzas da reacción e outras que se dán demócratas, eternos enemigos da autodeterminación do povo galego.

E unha obriga de todos os galegos o seu apoio o "Consello de Galiza", poios denantes de todo galego. Despois, unha vegaña conquereda a libertade de Galiza, cada un o que a súa concencia lle dite. Ise e o deber de todos que antepoñen a libertade da Terra asoballada a todo egoísmo persoal.

Antón Crestar.

Centro Pontevedres de Buenos Aires

GRAN ESCURSION AO DELTA DO PARANA
(RECREO "EL TROPEZON")

O domingo 21 de Xaneiro do próximo ano, nos grandes vapores "Ciudad de San Fernando" e "Domingo Faustino Sarmiento", farase unha escursión ao Delta do Paraná (Recreo "El Tropezón").

Prezo dos boletos: Homes, \$ 7.—; Mulleres, \$ 6.—; Neños, \$ 3.50. Nestos prezos vai incluído o almorzo.

Atuará o coarteto de gaitas "Rodeiro".

Merque o seu pasaxe nantes do 18 de Xaneiro.

SODA CELTA

Avellaneda 462

San Isidro F. C. C. A

ACUMULADORES
"BETI-BAT"
SON OS MELLORES

RUA CORRIENTES, 474

ROSARIO

Non Hai que Xogar a Política!

PODE EVITARSE O FRACASO DA IMPROVADA CONVOCATORIA DAS CORTES HESPAÑOLA SE SE APLAZA A XUNTANZA E SE CHEGA PREVIAMENTE A UN ACORDO

por A. ALONSO RIOS

tales — debía contarse, non soio con un goberno competente i-asistido de confianza e d-apoyo, senón tamén con pacto políticos, plans económicos e toda unha lexislación d-emerxencia.

Pero para levar a cabo esto, non hai que xogar a política; non hai que facer improvisacións; non hai que correr carreiras, a ver quen chega primeiro. Esta é unha politiquería ventaxista que soio pode levar ao descreto i-ao fracaso.

A política non pode ser cuquería. A política non debe ser xogo.

...Apolítica ten de ser previsión, traballo, honradez, firmeza, lealdade, ética.

Os políticos —se queremos ser tomados en serio, se temos diñidade de homes e de cidadans, se levamos na alma a chama acesa do patriotismo, e a nosa concencia sinte o flaxelo da responsabilidade e do deber— d-aquela os políticos temos de mirar ou to e sacudir a roupa de todalas impurezas do egoísmo.

Hoxe estamos nun intre histórico que recollerá e legará ao porvir as trazas da nosa grandeza ou da nosa péquenez, da nosa capacidade ou da nosa incompetencia, da nosa comprensión xenerosa ou da nosa cerril terquedad.

Hoxe estamos nun intre no que van a ser trocados os esquemas políticos da vella Europa. E na mesa da paz non poderá tomar asento a España de Franco; mais ten direito a facel-o, un direito primordial, a España republicana.

Pol-a sua calidade humán, pol-a sua posición xeográfica, e pol-as seus antecedentes históricos España ten de ser unha das más fortes columnas do novo orde europeo. E non é doadoo que, na hora d-avistar as contas, os políticos españoles nos ocupemos en xogarnol-a perna uns aos outros.

As cortes deben xuntarse, e deben facelo onde conveña, e canto antes mellor. Mais é indispensable porse primeiro d-acordo pra non ir a elas a dar espectáculos ou a tomar acordos que leven a fracasos, ou que, en vez de unir sirvan para afondar máis ainda as divisions i-avival-a loita entre irmans.

Por eso se impón un aplazamento que permita un previo entendimento entre todos. Un entendimento leial, un entendimento patriótico que mire para a realidade de hoxe e do mañá; que mire para dentro e para fora d-España. Un entendimento que posibilite a xusticia social, a reconstrucción económica i-a estructuración xurídica do Estado. Un entendimento que nos faga respetar polos alleos e sirva de punto de partida para levar a España a ocupar un posto honroso entrós demais estados d-Europa e do mundo.

PROBLEMA

"Tengo el remordimiento de haber anunciado que votaría una República federal y Decía Martínez Barrio, en xaneiro de 1937: haberme quedado en una República federable tan solo. Si hubiera sido la nuestra una República federal no se hubiera producido la sublevación, porque no hubiera podido salir de la charca pestilente en que se encontraban los que no habían podido vencer el espíritu democrático".

Agora o Sr. Martínez Barrio volve a conformarse coa República federable, que non soupo evitar a guerra civil; e trata de cortarle o paso á República federal...

* * *

Decía Indalecio Prieto, en abril do 1943: "Aceptada su dimisión, el señor Azaña no podría, aunque quisiera, reintegrarse a la Presidencia de la República. Anunciada, pero no admitida la suya (refírese á renuncia), el señor Martínez Barrio podrá volver a presidir las Cortes cuando le plazca. Y, así, se desliga del Parlamento en París, permitiéndole esta ausencia no participar en los graves acuerdos del órgano parlamentario... y, pasada la tormenta, se reintegra a sus obligaciones rectores en México. Puede reanudar funciones que abandonó, pero en forma alguna ejercer las que en su hora no quiso asumir".

Acaba de decir o mesmo Prieto, en novembro do corrente ano:

"Creemos que a estas horas, y después de

RESOLTO

lo ocurrido en fecha inmediata a la de hoy, incluso con esa declaración cínica, insolente y anónima entregada ayer a un grupo de diputados mexicanos negando autoridad al presidente de las Cortes (ese presidente é Martínez Barrio) para convocar a los diputados de la República Española..."

¿En qué quedamos? ¿Será ou non será presidente das Cortes o Sr. Martínez Barrio? Porque o árbitro do republicanismo español non os saca do apuro.

* * *

Decía "España Republicana" do día 25 de novembro derradeiro:

"...la resolución tomada por la Junta Española de Liberación con residencia en México, de convocar a una reunión de Cortes señalando como fecha para la misma el 10 de enero del año 1945".

Por fin entendemos: O Sr. Martínez Barrio acordou convocar a Cortes, non como presidente do Congreso de Diputados nin como Presidente da República, senón como presidente da "Junta Española de Liberación".

* * *

Todas estas son cousas da política vella, na que foron mestres Romero Robledo e o Conde de Romanones; pero nós entendemos que a política do porvir non é un xogo de envite...

X A N.

Galeuzca y sus Detractores

Na Porta Dunha Novu Etapa

por LOIS TOBIO

En el número anterior de "Euzkadi" se han ofrecido, cordialmente sus columnas para que los detractores de "Galeuzca" demostren, con razones políticas y jurídicas, que este movimiento tendiente a lograr una nueva reestructuración de las viejas nacionalidades ibéricas, en un estado federal, democrático y común, es ilícito, anti-constitucional y casi perjurado.

Se copiaba la declaración de los catalanes y de los gallegos, solidaria con las manifestaciones del diputado Lasarte, en la que se afirmaba, que "Galeuzca" no es un movimiento aislacionista de un pueblo o de un grupo de pueblos, sino que es, por el contrario, una nobilísima aspiración de perfeccionamiento político del Estado, en concordancia con las peculiaridades históricas, plurinacionales, de la Península Ibérica, consustanciales, además, con toda Democracia searía que respete al individuo libre dentro de su libre comunidad tradicional, geográfica, lingüística, espiritual y cultural; agregaban a la declaración, que esta posición política, no puede ser censurada, ni incendiada, ni vista con malos ojos, por ningún régimen democrático del mundo, porque una de las doctrinas esenciales de toda democracia, es la libre discusión acerca del perfeccionamiento político del Estado en que se vive o se desea vivir.

Pero las razones políticas y jurídicas que esperábamos de los detractores de Galeuzca, no han

llegado; todos ellos, pese a las apariencias de discrepancias entre sí (discrepancias de menor cuantía, personalistas, negativas, sin una sola idea nueva y creadora) han coincidido en oponerse a las ideas vivas de Galeuzca, un españolismo muerto de "ra-ta-chin", europeo, torería y marcha de Cádiz, tan apto para un "barrido" republicano de "estate por ahí"; como para un "fregado" franquista de "palo y tente tieso". Esto en el mejor de los casos, porque en el peor, la reacción fue aún más pobre: la murmuración y la injuria a personas y grupos detrimados, ha suplido a la carencia de ideas y a la incompetencia política, de quienes han perdido ya dos Repúblicas y disponen —si les cayese la breva, ¡que no se les caerá!— a perder una tercera, con gran caudal de sangre y de lágrimas de nuestros pueblos ingenuos y confiados.

Venga, en buena hora, la polémica levantada, ideológica y noble, en torno a la nueva estructuración política de España, que "Galeuzca" propugna; pero quedense en paz, —en la paz de los sepulcros!— los muertos que jamás estuvieron vivos, políticamente porque nunca estuvieron —en la verdad o en el error— en el meollo entrañable del auténtico pensamiento de nuestros pueblos. Mientras tanto ahí están, esperando respuesta adecuada, las afirmaciones de Galeuzca: no es

un movimiento anticonstitucional

¡OU, PRADA!

De México a Venezuela, de Venezuela a Chile, vai o verbo encendido da galeuidade levantando os corazóns e templando as vontades.

Prada falou en México. Galeuzca xurde, Galeuzca fai abalar a coletividade, que, entre os berros do mercado, siente a verba cordial que chama a comprensión. A unión fraterna de gallegos, vascos e cataláns pon un ton d'esperanza i un cravor de fé patriótica que forma violento contraste coas disputas da feira...

A coletividade catalán edita nun folleto trozos da biblia galeguista "Sempre en Galiza". O discurso de Prada é, tamén, espallado por ela en una edición de vinte mil exemplares. En Venezuela fórmase a Irmandade Galega. Os xornaes recollen as declaracions do voceiro galego de Galeuzca. E, as mióleiras esteparias sinten que a chaura se lles afunde debaixo dos pés e abreña boca aparavadas. Na gorxa sécaselles un berro que quixo decir: ¡Quen di que o mundo non é chan! ¡Quen di que o espírito non é chan! ¡Quen di que en Hespáña hai outra causa que Castela!

Prada, o fino, o dinámico, o util. Prada, cordialidade e simpatía, sacude como un vento vivificador as conciencias soterradas no po da mentira feita historia, e a Hespáña plurinacional, a Hespáña soñadora e creadora, a Hespáña inmorrente, eterna, amostrase cos ollos alumelantes de futuridade. Los centralistas, espantados, abren a boca i estriican o pescoco.

SOCIEDAD CAFÉS

"LA VIRGINIA"

ROSARIO

A caída do totalitarismo na Europa abre unha nova etapa na política dos povos europeos. Abre una nova etapa, pois, prá política española e prá política galega. Si queremos que a nova etapa sexa proveitosa e supoña un avance efectivo, cómprenos termar de algunas causas, evitar reincidencias funestas, correxir hábitos e xeitos de aituar, revisar certos ouxetivos ás lúas novas tempos.

Moito tería que descirse encol de todo isto e, de seguro, que, nunha ou noutra forma, está no ánimo de moitos. A primeira causa, o que, ao meu ver debe constituir, o alicerce da aituación política nova, é a creación dun estilo novo de política galega. Certamente que o movemento galeguista supuxo unha corrección, xa dende o seu aparecemento, dos estilos usadeiros na política galega. Estes estilos non eran senón un refresco da vella política española e malia ao infruxo depurador do galeguismo, a política da nosa terra seguía sendo en xeral unha causa probe e torpe. Non se tratá somente das corruptelas caiquís e da ausencia de senso ideolóxico no vivir político da masa, herencia da miseria ideolóxica dos partidos turnantes da monarquía pseudo-constitucional. Trátase tamén do proceder dos dirixentes.

Os políticos galegos asimilábanse o espírito lamentábel da política madrileña i engadian os defectos do noso xeito de ser sin levar ningunha das suas ventaxes. Recollían así o pior dos estilos españoles e o peor da idiosincrasia galega. E a verdade era que polo xeral resultaban os piores políticos que tivo Hespáña.

A falla fundamental da política española foi a sua rixidez. O esquema era sempre o mesmo: intransigencia de fidalgo fanfarrón ao comienzo, e todo ao longo do proceso, sin concesións, adoptando sempre posturas de indignada arrogancia; e capitulación absoluta, confusión e abandono sin reservas ao final. Así sucedeu no Congreso de Viena e así sucedeu ao firmarse o tratado de París e, por certo, que o que aquí puxo por obra ese xeito de hábil e frío politica foi o galego Montero Ríos. Todo eso tende a ser desbotado, no grande e no pequeno. Hai que acabar co "sostenella y no enmendalla" e con aquello de "el último hombre y la última peseta". Eso non responde ao noso caraute, e seguindo tal rota perdemos grandes virtudes innatas, imitando defectos alleos. Temos que facer unha política galega, non so nos fins e nas arelas senón tamén no estilo. Sería absurdo que os galeguistas praticásemos unha política, imitadora do defora, ne gadora do propio.

Debemos levar a nosa fleisibilidade, o noso

porque no tiene nada que ver con la Constitución; es un movimiento unionista, porque ha logrado ya la unión de tres pueblos (Galicia, Euzkadi y Cataluña) y aspira a que comparten esa unión, todos los otros pueblos peninsulares, en una nueva modalidad estatal común; no es un movimiento ilícito, dentro del concepto democrático, porque en él tienen cabida todas las ideas tendientes a perfeccionar la vida colectiva de los hombres y de los pueblos; no es incompatible con nadie de cuantos luchan ahora y luchen después, por liquidar el régimen actual de la península, si no que, por el contrario, deseja llegar a un acuerdo con ellos, por las vías regulares de sus altas representaciones.

■ Pueden decir lo mismo los de

senso analítico, a nosa propensión a eisaminar os problemas e as causas desde distintos puntos de vista, con sereidade, a nosa aituación política. A causa será certamente doada si deixamos de mirar pra fora, con aititude mimética e ollamos cara dentro, cara nós, o noso e os nosos. Como se nos ten feito tanta bulra por esas condicións do noso caraute, que sin dúbida poden caer en defeuto de cazurrería pero que non teñen por que cair (e na maior parte dos casos non caen, inda que outra causa lle pareza aos outros porque contrasta co seu caraute impulsivo, irreverusivo, unilateral, e xerfaceiro) chegamos a estimas, causa vergonosa que debemos vencer. E así, caímos nos defeutos que son froito do carattere ibérico, o más antipolítico e antidipromático de toda Europa. E en toda esa fatal morrala, que se estima virtude, de "se las canté claras", do "al pan pan y al vino vino" e causas semellantes.

Hay que acabar co energumenismo nas nosas fiñas. Temos de ir cara o estilo sereio, sensato, europeo, fleisibel no trato e na aituación política, e vencer a propensión a imitar o ibérico. Elo non significa debilidade como non-a significa na política ingresa, por exemplo. As causas fleisibles son as más fortes porque non se rompen nunca e si ceden un intre, voltan logo ao seu. O galeguismo non debe ser un partido coa fisionomía do que ven sendo a política española, inda que loite por Galiza; ten que ser un partido galego que loita por Galiza con modos galegos e si ha de ter defeutos — mellor sería non telos — que sexan defeutos galegos e non alleos. E por esta vía, que é a natural pra nós e, por elo, a más doada e a que mellor nos acaí, acadaremos más éxito. Acadaremos más éxito porque é, obxectivamente, mellor e más eficiente en xeral e porque co-ela poderemos desenrolar mellor as nosas capacidades.

■ Afora o energumenismo, as posturas ríxidas, as irritadas intransigencias que levan a impases absurdos, esteris, ridículos, do que estamos vendendo tan lamentables exemplos que poden comprometer intereses de primeiro rango!... Fleisibilidade, orgánica fleisibilidade e non mecánico entesamento. Saber esperar o momento, a hora. E cando chegue o intre axeitado, e só entonces, enerxía. Saber cando se debe ser brando e tolerante — as más das vegadas — e cando firme. Eses que de todo fan custión i-en nada ceden fracasan e fan rír. Con man suave acádanse moitas cosas inatinguibels con puñetazos.

Forxemos o noso estilo político. ¡E ogalla ese estilo chegara a impoñerse nos outros povos da Hespáña!

char por cordiales caminos de discussión seria y sosegada; pero si se la lleva al plano del combate agrio tampoco renunciará a él, y usará en él todas las armas, lícitas y honestas, de que dispone, que, en verdad, no son tan pocas como pudiera parecer a la simple vista de que hacen gran legión, aún allí donde todos se las dan de listos.

Johan de Montelouro

De "Euzkadi", S. de Chile

TERMOMETROS "DURALIT"

Es el Termómetro de Industria Argentina
de más alta precisión. Exíjalo a su proveedor

VENTA POR MAYOR

ÓCTAN

ALSINA 2600

Teléf. 47-4168

LORENZO Y
CHIAPUSSO

ESPECIALIDADE EN
TOLDOS AUTOMATI-
COS E LONAS DE
CALIDAD

Catamarca 145 Bos Aires
Teléfono: 45-8018

Galicia! Nai e señora,
sempre garinosa e forte;
preto e leños; onte, a o-
(ra,
mañán... na vida e na
(morte!

R. CABANILLAS

a nosa terra

BOS AIRES, DECEMBER DE 1944

**PRINCIPIOS DO
GALEGUISMO**
1 - Galicia, unidade cultural.
2 - Galicia, pobo autónomo
3 - Galicia, co munitude cooperativa.
4 - Galicia, célu'a de universalidad's.

O perdón das Furnas

De xionlos, chegan ás furnas
as nerias c'ó seu remorso:
a chorar,
a pregar
por todolos que foron
afogados no mar.

N'os ruzos veos de brétona
topan as nerias reparo
prás faciáns,
e, nas mans,
penduran os rosáreos
de vieiras fisterráns.

Chorosas, mouneando pregos,
raspoxen as hirtas pedras
dos portais
dos furnais,
bicándoas, sinxelas,
e raen nos peirais.

Sobor das praias das furnas
salgadas vagullas verten
de crú dór
polo amor
dos pescos que o seu verde
ollar lles foi traidor.

Das furnas as probas nerias
imperan, amarguradas,
o perdón
na orazón
feita de dondas mágoas
e desconsolazón:

—Furnas irmáns, perdonádenos,
polo mal que vos fixemos;
voso perdón, furnas, dádenos,
polo ben que vos queremos:
Por aqueles bós irmáns
laxeiros e fisterráns
que por nosoutras finaron,
e por cantos acougaron
nas marefoxas do Alén...
amén...
aménn...
aménnnn...
—o—

E os murchos ollos e os beizos
das nerias n'achan acougo:
a chorar,
a pregar
por todolos que foron
afogados no mar!;
namentras as furnas choran,
choran... e choran..., e pregan,
e as súas vagoas regan
ás outras vagoas que improran!...
Antón Zapata García.

Viva a Democracia!

Oxe o mundo enteiro
de contento baila
e nos peitos arde
viva, unha esperanza.
Afera corrupia
xe da as boqueadas,
e con ela ironse
os negros fantasmas.
Por terras e mares
un rumor avanza;
nova aurora xurde,
¡Viva a democracia!

En Bélgica, o povo,
vendo que o defraudan,
vólcase nas rúas
tremante de rabia.
Amostra as feridas
da loita sagrada,
que hai pronto sostivo
pol-a súa patria.
Pierlot, impasibel,
responde con balas,
ao tempo que berran
“¡Viva a democracia!”

As xentes, famentas,
érguense en Italia
e, dos traficantes,
as tendas asaltan.
Humberto a Bonom
desolado chama
a ver si a futura
coroa lle salva.
Retirase Sforza
coa cabeza gacha,
dicindo entre dentess
“¡Viva a democracia!”

As cousas en Grecia
inda pior andan.
Papandreu ao povo,
inerme, ametralla.
As pasiões funestas
invaden as almas;
axiña unha loita
fraticida estada;
a razón non conta;
o trunfo e das armas.
O mundo está tolo?
¡Viva a democracia!

Despois de ver esto,
a min non me estrana
que o “porco” maldito
que padece España,
erguendo a pucíño,
manchado de lama,
de sangue e de todo
xénero de infamias,
cunha desvergonza,
ben totalitaria,
diga tan campantes
“¡Viva a democracia!”

VERDUGUILLO

ALMACEN Y BAR de Fernández y Bolaño

Surtido completo en licores,
vinos finos y conservas ex-
tranjeros y del país
REPARTO A DOMICILIO

Venezuela 1399 * U. Telef.
esq. San José 38-4952

LEONARDO PEREIRA Encárguelle o seu traxe

E B6 XASTRE

I-E GALEGO

Sarmiento 1495 1er. piso
U. T. 45-5297 Bs. Aires

!Sementadores...

Encomenda pra:

A. Alonso Ríos e Alfonso R. Castelao

!Sementadores!...

—xa é hora...
os froitos madurados
ofréncense en colleita
promisora...
—foron por vos regados
con baguas de sangué
e de suor;
os templos son chegados!

¡Galegos! ¡Irmáns!...
—mans a obra!
Con Castelao, que é Galiza,
e con Ríos, sen liortas,
xuntemos os corazóns
en ramilletes de rosas...
pra qu'o porten a TERRA
á terra qu'a de ser NOSA.

.....
Un Parnell,
Massarik outro,
da galeguista tarea,
i-entrambos:
i-labarada qu'alumea!...

.....
—Daime ouvido:
¿qué no camiño hay un revo?
darlle un couce...
que non nos darán vencido:
fagamos todos promesa
de dobrigar o empeño
na empresa.

E cando a Pátria cheguedes
i-o mesmo lles digo eiquí,
—por se cadra
de topar un can que ladra—,
levai alto o brazo forte,
levai alas...
pros surrisos da vosa sorte.

S-o desacougo vos fura
faguei alto no camiño
e, descansade,
descansade un pouquiño...
qu'a ser mal de pouca dura.

Dixo alguén,
qu'a groria sen doór
nunca ven;
d'este xeito a vosa andanza:
eiquí, en Galiza, no alen...
será pra nós
un inmorrente ben,
e pra Galiza, unha rayola de esperanza.

Victoriano Martínez Baqueiro.
Bs. Aires, Nadal de 1944.

One-Eleven

EL GRAN CIGARRILLO

AMERICANO

35 cts.

Casa Rodriguez

ARTICULOS DE GOMA PARA
FARMACIAS Y HOSPITALES

Alsina 2621

Tel. 47-6792

Rotisería 'El Serrano'

XAMONS - CHOURIZOS - etc., etc.

(A MANEIRA DE GALIZA)

NON ESQUEZA: BELGRANO 1949 — Tel. 47-1056